

PRZEGLĄD FILATELICZNY

901 637 30

Polish Philatelic Review

Opiata pocztowa uiszczała ryczałtem

Miesięcznik — ŁÓDŹ — Monthly Review

III TOM 30.9.1949 NR
VOL. 30.9.1949 NO. 11

REDAKTOR NACZELNY
CHIEF EDITOR
WITOLD J. ORŁOWSKI
KOMITET REDAKCYJNY
EDITING COMMITTEE
STANISŁAW ADAMSKI
CZESŁAW DANOWSKI
TADEUSZ GRYŻEWSKI
MIECZYSŁAW KARPIŃSKI
MARIAN NIKLEWSKI
WŁADYSLAW PARĘCZEWSKI
TADEUSZ SCHARMACH
ADOLF SCHÖPP
ROMAN WINIARSKI

WYDAWCZA-PUBLISHER
ŁÓDZKIE Tow. ARZYSTWO
FILATELICZNE
PHILATELIC SOCIETY OF ŁÓDŹ

Cena: zł 150.—
Price: \$ 0,50 or 36

Gawęda z Czytelnikami

Zaczynamy już III tom naszego wydawnictwa, wprowadzając w dalszym ciągu ulepszenia i udoskonalenia. Korzystamy w tym przede wszystkim z rad Czytelników, które napłynęły w odpowiedzi na pierwszą ankietę. I tak treść tego numeru jest już drukowana w kolorze czarnym, by zaoszczędzić wzrok wielu Czytelników, którzy barwnego druku nie mogli czytać. Polepszyliśmy też jakość klisz. Donosimy już o nowościach całej Europy. A zresztą, czytajcie sami...

Szereg Czytelników przysłał nam wojownicze listy, domagając się numerów lipcowego i sierpiennego. Przecież wpłacili prenumeratę! Z jednej strony ucieszyły nas tak duże zainteresowanie pismem, ale z drugiej strony listy te nas też zmartwiły. Świadczyły one, niestety, że Czytelnicy ci niezbyt dokładnie czytają Przegląd. O przerwie wakacyjnej w ostatnim numerze pisaliśmy aż trzy razy: na str. 132, 147 (w tekście angielskim) i 154!

P. Jerzy Bierkowski (Warszawa) donosi nam, że w jakimś miesięczniku z 1925 roku znalazł artykuł pt. „Polskie znaczki pocztowe 1-go korpusu gen. Dowbora Muśnickiego i innych formacji legionowych”. Temat ten wyczerpał już prof. Mikstein w doskonałej pracy pt. „Pocztowe znaczki, całostki, stemple oraz znaki fiskalne I Polskiego Korpusu”, wydanej w r. 1942 przez A. Pachońskiego, a znaczki legionowe opracował jeden z naszych najlepszych naukowców filatelistycznych, zamordowany w r. 1941 w Oświęcimiu s. p. dr Jan Dudziński. Wracając więc do tych zagadnień nie ma chwilowo potrzeby. P. Jerzy Jakimiec (Myślibórz) pyta nas o francuski katalog znaczków sportowych. Niestety, w Polsce nabyć go nie można. Zdobyć go Pan może jedynie drogą wymiany od jakiegoś zbieracza francuskiego.

P. Wincenty Błażowski (Opole) donosi nam o znalezieniu w poniemieckim katalogu jakichś znaczków, o których nie wie. I my ich nie znamy. Są to prawdopodobnie tylko nalepki, wydane w któryś zgett w Niemczech. Treść ogłoszeń jest od redakcji niezależna, nie mamy więc wpływu na to, by ogłaszały się podawali języki, w jakich korespondują. Część z nich zresztą to robi. O tym, czy znaczki są dewizami, pisze w tym numerze mec. Niklewski. Przegląd nie jest przedsiębiorstwem handlowym, nie może więc trudnić się sprzedażą katalogów. Ogłoszenie p. Malika, które znajdzie Pan i w tym numerze, nadal opiewa na 3 kupony. Rację mieliśmy my. Prenumeratę za 1 (jeden) tom podajemy w każdym numerze koło ogłoszeń drobnych. Stosunki Przeglądu z Ministerstwem P. i T. wcale nie są złe, o czym świadczą nasze informacje, najlepsze i najwcześniejsze z całej prasy polskiej i zagranicznej.

P. Antoniego Ubysza (Bystrzyca Kłodzka) musimy zmartwić wiadomością, że na powojennych znaczkach Austrii nie znamy się. Pozostaje więc Panu zwrócenie się do jakiegoś poważniejszego kupca w Polsce z prośbą o ocenę.

P. Marian Haralewicz (Wadowice) proponuje bojkot Polskiego Radia, ponieważ nie wprowadziło ono audycji filatelistycznych. Pomyśl ten nie wydał nam się udanym. „Zeszytki znaczkowe” były w użyciu nie tylko w Niemczech, ale m. in. i w Polsce w r. 1937-8. Dwustronne ząbkowane znaczki szwedzkie pochodzą z automatów. Ponieważ u nas automatów nie ma, dwustronne ząbkowanie — proponowane przez Pana — nie miało by sensu. Przedruki są zawsze w takiej barwie, jaka najlepiej odbija się od zasadniczego znaczka. Nie są one wcale „stale czarne”. Każda koperta, mająca znaczki skasowane pierwszego dnia ich obiegu, jest „kopertą pierwszego dnia”, bez względu na to, czy jest ona specjalnie ilustrowana i zaopatrzona w odpowiednie napisy, czy też nie.

Opisane przez p. W. Tumidajskiego (Goleniów k. Szczecina) karty, z chwilą skasowania na nich znaczka polskiego i zaopatrzenia w nadruk „Postsache”, przestały być kartami, a zostały jedynie okupacyjnymi służbowymi formularzami pocztowymi, które nie musiały być frankowane. Jedynie dla oszczędności Niemcy zużyli do tego polskie karty pocztowe. Jeśli Pan zbiera i formularze (przekazy pieniężne, paczkowe, blankiety telegraficzne itp.), to musi Pan i te karty włączyć do zbioru. W przeciwnym wypadku — nie.

P. dr Alfons Krupiński (Radoszyce) donosi, że w swoim urzędzie pocztowym nabył cięte złotówki krakowskie. Nie zmienia to jednak faktu, że była to jedynie makulatura, która do obiegu dostała się przez przeoczenie drukarni i składnicy.

P. Lech Konopiński (Poznań) prosi o podawanie wiadomości o nowych kasownikach przed datą wprowadzenia ich do użytku. Niestety, nie zawsze jest to możliwe, gdyż

(dokończenie na str. 7)

9994

II erasop

3 (1949/1950)

JAKI ZNACZEK OTRZYMAMY 1.1.1950 R.

(Wyniki drugiej ankiet premiowej)

NA naszą drugą ankietę premiową napłynęło ogółem 226 odpowiedzi z następujących miejscowości: Chełmża, Gdańsk—Oliwa, Gdańsk—Orunia, Gdańsk—Wrzeszcz, Gdynia, Gliwice, Goleniów, Gomunice, Katowice, Kraków, Kwidzyn, Leszno, Lublin, Łódź, Mieroszów, Miedzylesie, Nowy Sącz, Oława, Opole, Ostrówiec, Poznań, Pruszków, Puck, Rembertów, Sanok, Sidzina, Świątniki Górnne, Wadowice, Wałbrzych, Warszawa, Wołomin, Zgierz, Żnin. Do 46 miejscowości, z których Czytelnicy brali udział w pierwszej ankietie, doszło 11 nowych miejscowości. Ogółem więc w naszych dwóch ankietach uczestniczyli Czytelnicy z 57 miejscowości w Polsce. Prócz tego na II ankietę wpłynęła też jedna odpowiedź z Nowego Jorku.

Zgodnie z ogłoszonymi warunkami w nrze 8 Przeglądu, premie zostały rozlosowane pomiędzy wszystkich uczestników ankiet. Tym razem los uśmiechnął się do następujących Czytelników:

1. Mieczysław Banaszkiewicz (Poznań) — nagroda fmy A. Pękalski, Łódź, Piotrkowska 158,
2. Wincenty Błażowski (Opole) — nagroda fmy Biuro Filatelistyczne T. Gryżewski, Warszawa, Marszałkowska 59,
3. Włodzimierz Dylis (Rembertów) — nagroda p. C. Danowskiego z Łodzi,
4. Jerzy Karcz (Puck) — nagroda p. C. Danowskiego z Łodzi,
5. Lech Konopiński (Poznań) — nagroda p. N. Szklennika z Piotrkowa,
6. Wiesław Kozłowski (Warszawa) — nagroda fmy Biuro Filatelistyczne A. Kozłowski, Łódź, Piotrkowska 68,
7. Józef Pacholek (Kwidzyn) — nagroda redakcji „Przeglądu” (pisma),
8. Zbigniew Smyczyński (Leszno Wlkp.) — nagroda p. C. Danowskiego z Łodzi,

9. Karol Syposz (Sidzina) — nagroda p. C. Danowskiego z Łodzi i
10. Klemens Zientkiewicz (Łódź) — nagroda redakcji „Przeglądu” (katalog).

Jak widzimy więc, pp. W. Dylis, J. Karcz, L. Konopiński, W. Kozłowski, K. Syposz i K. Zientkiewicz wylosowali premie już po raz drugi. Winszujemy!

A teraz przejdźmy do omówienia odpowiedzi na trzy pytania ankietowe.

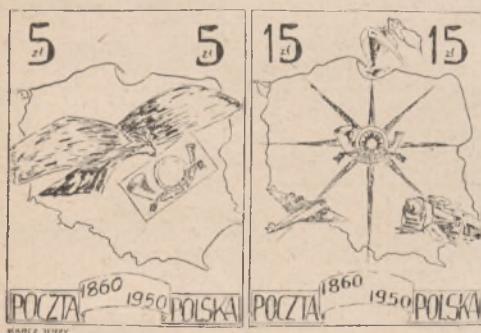
Pierwsze pytanie brzmiało: Czy 90-lecie pierwszego znaczka polskiego uczyć ma jeden znaczek, czy też cała seria (jeśli seria, to z ilu winna się składać wartości)? 34% uczestników głosowało za jednym znaczkiem, a 66% — za całą serią. Głosy zwolenników serii były podzielone: chcieli oni od 2 aż do 6 wartości. Najwięcej z nich, bo 38% marzy o 3 znaczkach, dalej po 20% o 2 i 4, 14% o 6 i 8% o 5 wartościach.

Przejedźmy do drugiego pytania: Jaki powinien być nominat, wzgl. jakie powinny być nominaty tej serii? Zwolennicy 1 znaczka w 73% chcą, by miał on wartość 15 zł, reszta wymienia nominata: 35, 30, 25, 90 i nawet 90+10 zł. Większość amatorów serii 3-znaczkowej proponuje nominata: 15, 30 i 35 zł, lub typowo krajowe: 10, 15 i 35 zł, choć nie brak i zwolenników następujących kombinacji: 3, 5 i 15, 5, 15 i 25, 10, 15 i 25 oraz 10, 15 i 30 zł. Najbardziej zgodni byli głosujący za 2 znaczkami. Wszyscy oni (z 1 tylko wyjątkiem) odpowiedzieli: 15 i 30 zł. Wyżej wymienione już nominaty powtarzały się też i w projektach wieloznaczkowych serii z tym tylko, że dochodziły takie wartości, jak 18, 20, 45, 60 i nawet 100 zł. Na ogół wszyscy trzymali się ścisłe obecnie obowiązującej taryfy, ale zdarzały się i projekty częściowo niczym nie umotywowane, jak np.: 6+4, 15+5, 24+6, 30+10, 38+12, 50+15 zł! Zwolennicy 1 znaczka, zwłaszcza ci, którzy głosują za nominatem 15 zł, przypominają, że i w 1860 roku wyszedł tylko jeden zna-

czek i to do opłacenia przesyłki zwykłego listu krajowego. Amatorzy całej serii natomiast pragną jak najszerzej propagandy

tej rocznicy na drukach, kartach i listach, zwykłych i poleconych, krajowych i zagranicznych.

Oczywiście, wszystkich najbardziej interesują odpowiedzi na pytanie trzecie: Jaki motyw, wzgl. jakie motywy winny znaleźć się na tej serii?

Dokładnie 60% uczestników ankiety pragnie na jednym ze znaczków zobaczyć jubilata i to jako „nowodruk” (widać, że — mimo wielu już na ten temat drukowanych w Przeglądzie artykułów — część Czytelników nie orientuje się, co to jest nowodruk i że nowodruk pierwszego znaczka polskiego nie można wydać) w barwach oryginalnych, względnie też podobizne pierwszego znaczka na jakimś tle. Jako tło wymieniane są najczęściej: sztandary, liście dębowe czy laurowe, przybory filatelistyczne, transport poczty, żołnierze w historycznych uniformach, odbudowa Warszawy, ciernie lub kajdany (jako podkreślenie, że znaczek ten ukazał się w okresie niewoli). Część Czytelników chce mieć znaczek wzorowany tylko na jubilacie, ale ze zmianą gody i napisów.

Dla ilustracji marzeń tej grupy uczestników reprodukujemy znaczek, zaprojektowany przez p. Zbigniewa Kledeckiego, a wykonany przez jego ojca, grafika Po-

znańskich Zakładów Graficznych. Niestety, z braku oryginału, za motyw do znaczka posłużyły artyście jeden ze znaczków rosyjskich, przypominający jubilat.

Wielu też zwolenników zdobył sobie pomysł wydania dwóch znaczków: z 1860 r. i z 1950 (z prezydentem) z odpowiednimi napisami, lub też trzech: z r. 1860, 1918 i 1944.

Następna najliczniejsza grupa, tym razem zwolenników większej serii, chce widzieć na znaczkach jubileuszowych motywy z dziejów poczty. Oto część projektów: listonosz polski w różnych epokach, „Pocza zimą na trójce” wg obrazu Wierusz-Kowalskiego, konny listonosz z 1860 r., wóz pocztowy wg rys. J. Chełmońskiego, „General w podróży” wg obrazu Rozena, widok domu pocztowego i ekstra-poczty wg sztychu znajdującego się w Muzeum Poczty, dyli-

CIECHOCINEK

POLSKI MAURITIUS

TADEUSZ GRYŻEWSKI

poczta
polska

BYŁ rok 1921. Jako młody chłopiec, przyglądałem się jak to mój starszy brat zbierał znaczki. Miał piękny — specjalizowany zbiór Polski.

Pamiętam, jak wpadł kiedyś do domu rozradorany.

— Znalazłem cudo — Ciechocinek!
Był to znaczek Gen. Gouv. Warschau z nieregularnym, składanym z pojedyn-

żans, ambulans kolejowy, statek, samochód, motocykl, samolot, budynki pocztowe itp. Z tej grupy pomysłów reprodukujemy trzy znaczki narysowane przez p. Wincentego Piątaka z Olawy i dwa znaczki zaprojektowane przez p. Jerzego Karcza z Pucka. Wreszcie inni uczestnicy ankiety chcą na jubileuszowych znaczkach zobaczyć alegorię Polski, wolności, pokoju, czy też białego orła. Jeden z takich projektów, namalowany przez p. Józefa Pacholka z Kwidzyna, także dziś reprodukujemy.

Podkreślić musimy w tym miejscu, że reprodukujemy projekty tylko czterech autorów dlatego, że tylko one nadawały się ze względów technicznych do reprodukcji. Poza tym szkice i rysunki nadesłali jeszcze m. in. pp. Henryk Bierwald (Gdańsk—Oliwa), Bogdan Siekierzyński (Sanok), Karol Syposz (Siedzina), Zenon Zatoński (Gdańsk—Wrzeszcz), Klemens Zientkiewicz (Łódź) i in.

Trudno w krótkim sprawozdaniu omówić szczegółowo wszystkie projekty, często bardzo pomysłowe, w które włożono dużo pasji i umiłowania tematu. O tym uczuciowym podejściu do zagadnienia świadczy choćby zdanie jednego z Czytelników, który marzy o „*„bloczku niewielkim, bardzo ładnie wykonanym, o cudownych kolorach, z połzłacanymi rysunkami...*” (Józef Zontek, Gdynia).

Wszystkie te marzenia i pragnienia naszych zbieraczy przesłaliśmy po zamknięciu ankiety do Ministerstwa Poczty i Telegrafów. Na tym nasze zadanie — i Czytelników i redakcji — skończyło się i wszyscy czekamy na nadziejście dnia 1 stycznia 1950 roku...

czych liter gumowych ręcznym nadrukiem „Poczta Polska”, kasowany datownikiem Ciechocinka: 16.12. 1918 r.

Znaczek ten został opisany w „Filateliście Polskim” (nr 11 z 1.11. 1921). Historia tego znaczka jest b. ciekawa.

W ówczesnych czasach cały handel filatelistyczny koncentrował się w Warszawie na ul. Świętokrzyskiej. Nie było specjalnych sklepów. Były natomiast różne antykwariaty, księgarenki różnych Rosenbergów, Sobolów itp. Ci, nie znając się zupełnie na znaczkach, handlowali nimi ubocznie.

Opisany wyżej znaczek znalazł mój brat w takim właśnie antykwariacie w masówce znaczków GG i zapłacił zań zaledwie parę fenigów. Znaczek ten był koroną jego zbioru — unikatem, którego nikt nie posiadał, a którego każdy mu zazdrościł.

Likwidując swój zbiór, sprzedał go za sumę zł 100 panu Rachmanowowi. W parę lat potem cały ten zbiór zakupili dwaj kupcy — Fogler i Gerlic. Ślad po znaczku Ciechocinka zginął. Podobno został sprzedany jakiemuś zbieraczowi w Grodnie.

W r. 1937 został zaproszony do Wilna, w celu kupna pięknego zbioru znaczków polskich. Zbiór ten należał do niedawno zmarłego p. Kucharskiego. Jakież było moje zdziwienie, kiedy po przyjeździe ujrzałem znaczek Ciechocinka, znaleziony swoego czasu przez brata. Kupiłem więc cały zbiór. Znaczek, któremu poświęcam tyle miejsca, po krótkim pobycie u mnie, znalazł się w zbiorze ks. prałata K. Korsaka — za cenę zł 400.—.

Minęło parę lat. W czasie okupacji — znów stał się jego właścicielem. Założyłem wtedy zbiór znaczków lokalnych, z myślą opracowania ich kiedyś. Znaczek ten powrócił do tego zbioru. Po raz trzeci wrócił do rodziny!

Zbiór swój przechowywałem w safesie PKO. Po zakończeniu powstania — wszelki ślad po zbiorze zginął. „Wyszabrowali” go Niemcy i — albo jest gdzieś ukryty, albo uległ zniszczeniu.

A oto historia innego znaczka Ciechocinka. Do prowadzonego przeze mnie w czasach

C. S. Miler, Ciechocinek.

POLECONY

Oryginalny list ciechociński. Ponieważ w okresie tym w obiegu znajdowały się jeszcze oficjalnie znaczki niemieckie (GGW), list ten został nimi ofrankowany. Stempelek „Poczta Polska” został przystawiony już po nadaniu przesyłki na poczcie, stąd przesunięcie nadruku na znaczku 10 fen. w lewo, a na znaczku 40 fen. w prawo poza znaczek.

okupacji sklepu filatelistycznego w Warszawie przybiera kiedyś zziąjany chłopczyna, oferując skromny, dziecięcy zbiorek, wartości paru złotych. Obieciał biedak wszystkie sklepy — nikt tego nie chciał kupić.

Przeglądam „zbiorek” i — o dziwo — między znaczkami niemieckimi... wlepiony sobie skromnie znaczek GGW za $7\frac{1}{2}$ f. z nadrukiem ciechocińskim. Oczywiście, zbiorek kupiłem. Znaczek ten znów stał się perłą jednego z poważniejszych zbiorów.

Przytoczyłem dwie historyjki. Może ktoś powie: nie mieli co pisać, napisali parę bajeczek!

Moje wnioski są inne.

Dużo zbieraczy nie zna się na znaczkach. Może mają w swych zbiorach znaczki Ciechocinka, ale nie wiedzą, co to jest i jaką wartość posiada. Oszczędzają na kupnie

pism filatelistycznych i katalogów. A z literatury można dużo się nauczyć...

Znaczki lokalne, wydane przez poszczególne urzędy pocztowe, które Francuzi b. trafiają nazywają „timbres de la libération” — nie są u nas popularne. Tłumaczyć to można ich rzadkością, lub raczej masowym ich fałszowaniem, lub nadużyciami filatelistyczno-spekulacyjnymi.

Częściowo wina tkwi w fakcie, że dotychczas na łamach pism filatelistycznych nie było na ten temat żadnego studium (poza opisem znaczków Mielca i Skalatów). Jest to też wina większości wydawców katalogów polskich, którzy znaczki te prawie zawsze traktowali po macoszemu. Poza tym większość naszych zbieraczy opierała się przed wojną na katalogach Michela czy Yverta. Ze zrozumiałych względów znaczki te były tam traktowane b. pobieżnie.

Przypomnijmy sobie genezę powstania znaczków lokalnych.

Pamiętam czasy roku 1918, kiedy spotykałem w masówce różne znaczki Kalisza, Włocławka itd. Mnie to mało interesowało. Ale byli tacy, którzy postanowili wykorzystać okazję.

Nieżyjący już W. Berstein porozumiał się z niektórymi listonoszami i ci przyniosili mu zdjęte z listów różne znaczki lokalne. Mając materiał, jeździł on do tych miejscowości, skąd nadchodziły owe listy, i wykupywał to co było, lub przywiezione przez siebie znaczki (serie GGW) przedrukowywał oryginalnym nadrukiem.

Interes okazał się dobry, więc Berstein wpadł na nowy pomysł.

Nie wszyscy naczelnicy poczt unarodowili znaczki. Wyżej wymieniony udał się więc w podróż do niektórych urzędów pocztowych na prowincji, zabrawszy z sobą przygotowane pieczętki do nadruków. Na miejscu przedrukowywał sobie zabrane znaczki, część z nich wysyłając na listach. By nadać im cechy oficjalności, pieczętki zostawały w urzędach.

W taki sposób powstały znaczki Ozorkowa, Brzezin, Kalisza II—V itd.

Znaleźli się też oczywiście naśladowcy, dużo więc znaczków lokalnych ma swych „ojców chrzestnych”.

Dzięki Bogu, nikt o znaczkach Ciechocinka w owym czasie się nie dowiedział. Dlatego nikt tam nie jeździł i dlatego są dziś wielką rzadkością. Nie mają też żadnego charakteru spekulacyjnego. Były to najprawdopodobniejsze znaczki pocztowe, jeżeli uwzględnić ówczesne warunki prawne.

Gdyby w tych warunkach i okolicznościach powstały owe znaczki w Anglii, Niemczech, czy Stanach Zjednoczonych, byłyby dziś wielką rzadkością, byłyby też pomieszczone we wszystkich światowych katalogach!

Na podstawie znanego materiału, ustalić można, że znaczki Ciechocinka używane były w okresie od 13 do 22 grudnia 1918 r. Z tego, co sam widziałem, można mniej więcej zinwentaryzować poszczególne wartości.

„Podręcznik Polskich Znaczków Pocztowych” z 1925 r. wymienia znaczek 2½ f. W jakim zbiorze znaczek ten się znajdował — ustalić nie mogłem.

Znaczek 5 f. podają „Polskie Znaki Pocztowe”. Podobno wzmianka o tym znaczku była zamieszczona kiedyś w jednym z pism filatelistycznych. Notatki tej jednak nie znalazłem.

Do najpospolitszych stosunkowo zaliczyć należy wartość 7½ f., której znanych jest jednak nie więcej, niż 10 sztuk.

Znaczek 10 f. znany jest w trzech, 15 f. — w dwóch, 40 f. — w jednym egzemplarzu. Zaznaczyć należy, że dwa znaczki 10 f.,

a oprócz tego 15 i 40 f. znalezione zostały dopiero w czasie okupacji. Dwadzieścia parę lat nikt o ich istnieniu nie wiedział! Dodać trzeba, że były też jeszcze ciechocińskie karty pocztowe, których znanych jest nie więcej, jak 4 szt., z czego jedna z odklejonym znaczkiem, a druga z obciętym dołem.

Ciekawe, ile jeszcze tych znaczków istnieje, a ile uległo zniszczeniu w czasie pożogi wojennej?

Może kiedyś da to się ustalić!

CIECHOCINEK POLISH MAURITIUS

At the end of 1918 after the disarmament and expulsion of the Germans out of Poland the major part of smaller postal offices having no new Polish stamps available had to use the old occupation ones. Some of the post employees could not look any more on the hated occupation stamps, and by themselves they „nationalised“ them, overprinting them with usually inscription „Poczta Polska“.

Of course this occasion was used and abused for speculative purposes by many philatelists.

Some of those issues do not show this speculative character though, among others the described here Ciechocinek stamps, of which there are 1 — 10 of every denomination existing.

This article describes all up till now known Ciechocinek stamps with their history.

Tadeusz Gryżewski

(ciąg dalszy ze str. 2)

często decyzja o kasowniku zapada na kilka dni przed uroczystością. Sprawę tę rozwiąże do pewnego stopnia abonament, o którym piszemy na innym miejscu. W sprawie numeraty „Československá Filatelie“ proszę porozumieć się wprost z redakcją (Narodni tr. 9, Praha I). Kiedy ukaże się nowe wydanie katalogu dra Łaszkiewicza — nie wiemy. Jest ono już w druku.

P. Leon Borowski (Warszawa) zapytuje, czy w zbiorze narożników z danymi o nakładzie i walcu marginesy muszą być całe. Oczywiście! Właśnie szerokością tych marginesów wiele nakładów różni się między sobą. Daty w serii „Praca“ oznaczają dzień druku danego arkusza, ważne więc są jedynie dla ustalenia chronologii występowania pewnych ew. usterek itp.

P. A. Szczygielskiemu (Łuków) wyjaśniamy, że cena sprzedawana na poczcie jednego kuponu na odpowiedź wynosi 45 zł, podczas gdy każdy urząd wymienia taki kupon na znaczek 30 zł. Różnica jest opłatą administracyjną. O materiały do działu humoru prosimy. Za wyrazy uznania dziękujemy.

ZNACZKI PO 25 i 50 Gr

Z 1944 R.

DRUKOWANE W MOSKWIĘ

V.

Jeden jedyny nakład znaczków po 25 gr, zamówiony w lipcu 1944 r. w ilości 250.000 ark = 25.000.000 sztuk, wykonano w czasie od lipca 1944 do lata 1945 w dwóch partiach, dwoma technikami drukarskimi, a mianowicie:

15) pierwszą partię w ciągu lipca do grudnia 1944 wklejonym drukiem siatkowym (rotogarwiurą) w ilości 37.200 ark., czyli 3.720.000 sztuk oraz

16) drugą partię w ciągu pierwszej połowy 1945 r. typografią czyli zwykłym drukiem wypukłym w ilości dopełniającej do zamówionego nakładu, a zatem około 213.000 ark., czyli 21.300.000 sztuk.

A zatem znaczki po 25 gr czerwone, wykonane rotograwiurą i znaczki po 25 gr brąznoczerwone, wykonane typografią, jako pochodzące z tego samego nakładu, wyprodukowanego na jedno i to samo zamówienie, są tylko odmianami w obrębie tego samego nakładu, różniącymi się techniką druku. Z tych dwóch odmian, druga odmiana — wykonana typografią — z powodu wycofania wartości po 25 gr z obiegu — nie dotarła już do pocztowego użycia.

VI.

Pierwszą partię, zamówionego w lipcu 1944 r. nakładu znaczków po 25 gr, wykonaną rotograwiurą w ilości 37.200 arkuszy czyli 3.720.000 sztuk, wydrukowano dwoma walcami, kopipowanymi z tej samej matrycy filmowej.

Objaśnienie: Matrycą przy druku rotograwiowym jest film, obejmujący tyle pozytywnych zdjęć znaczków i w takim układzie, ile ich zawiera arkusz drukarski. Usterki rysunku znaczków lub uszkodzenia filmu występujące w matrycy filmowej powtarzają się na tych samych znaczkach wszystkich walców sporządzonych z tej matrycy przez skopiowanie.

17) Wszystkie zatem usterki wykazane w tabeli artykułu P. A. Gromskiego na str. 73, Nr 8 „Przeglądu Filatelistycznego” łącznie pod oznaczeniami I, II i III są usterkami matrycowymi, występującymi skutkiem tego na obu walcach, użytych do rotograwiowego druku tych znaczków.

18) Natomiast usterki wykazane tylko pod II i III są przypadkowymi usterkami, występującymi tylko na drugim walec, powstały w czasie jego sporządzania lub skutkiem uszkodzeń, względnie zużycia.

19) Kolejność powstawania usterek drugiego waleca, podaną przez P. St. Adamskiego muszę potwierdzić (a więc: 1. na 100 zn., 2. na 12 zn., 3. na 30 zn.), albowiem znane mi są arkusze: a. z przedrukiem mistrzostw narciarskich bez usterek na 2, 12 i 30 zn., oraz b. z przedrukiem „Gniezno” i „Kielce” bez usterek na 30 zn. Obydwa te arkusze posiadają wszystkie pozostałe usterki wykazane pod II i III w tabeli P.A. Gromskiego.

VII. Charakterystycznymi cechami walec I są:

1. plytsze wytrawienie niż walec II; skutkiem plytszego wytrawienia walec I mniej przenosił farby na papier, dlatego też jasne półtony (np. cieniowanie skrzydeł orła) są bardzo delikatne, a nawet czasami słabe i o jaśniejszym odcieniu;
2. odstęp poziomy między środkami marmakacyjnych krzyżyków wytrawionych na bocznych marginesach przed 41 i po 50 znaczku, wynoszący 278 mm;
3. owalne plamki na lewym marginesie między 71 a 81 zn., na dolnym marginesie pod 95 zn., oraz pozioma kresczek po 100 zn. w pobliżu jego dolnego prawego naroża; plamki te powstały na obu marginesach skutkiem zagięcia (wtłoczenia) powierzchni walca, wywołanego zbyt silnym naciskiem lub uderzeniem w tych miejscach, oraz
4. brak usterek oznaczonych w tabeli P. A. Gromskiego przez II i III.

VIII. Walec II wykazuje następujące charakterystyczne cechy:

1. głębsze wytrawienie niż walec I, skutkiem czego jasne półtony (np. cieniowanie piór orła) występują intensywniej i ogólny odcień znaczków jest ciemniejszy;

- odstęp poziomy między środkami krzyżków markacyjnych wytrawionych na bocznych marginach przed 41 i po 50 zn. wynoszący 276 mm, a zatem o 2 mm mniej niż na walcu I;
- brak plamek na marginach, oraz
- występowanie usterek oznaczonych w tabeli P. A. Gromskiego przez II i III.

IX. Zagadnienie, ile znaczków po 25 gr wydrukowano walcem I a ile II, jest nie do

Gdańsk	1 zł	N. 1. W. I.	120.908 ark.
Urządowy zwykły		W. I.	102.906 ark.
Gdańsk	2 zł	N. 2. W. I.	57.284 ark.
Gdańsk	1 zł	N. 5. W. III.	48.836 ark.
Gdańsk	1 zł	N. 1. W. I.	21.831 ark.
H. Probus	6 zł	N. 1. W. I.	11.571 ark.
Brat Albert	2 zł	N. 2. W. III.	5.936 ark.
Prezydent	5 zł	N. 1. W. II.	3.146 ark.
Prezydent	3 zł	N. 1. W. VI.	2.932 ark.
Kultura	1 zł	N. 2. W. I.	2.621 ark.
Lanckorona	10 zł	N. 1. W. II.	.239 ark.

Ilość drobnych arkuszy, druków wyprodukowanych jednym walem, zależy od szybkości zdzierania się jego powierzchni, ta zaś od a. głębokości wytrawienia, b. jakości powierzchni papieru, c. jakości i przycisku „rakla“, tj. noża zbierającego nadmiar farby z powierzchni walca, d. jakości i chemicznego składu farby drukarskiej oraz e. przypadkowych uszkodzeń walca, powstały przez dostanie się do farby lub między walec a papier ciąż obcych, np. zaren piasku, powodujących zrysowanie powierzchni walca.

Płytko wytrawione walce, przy druku na drzewnym niesatynowanym papierze zużywają się szybko i dają tzw. „twarde“ druki o zatraconej skali półtonów. Jeżeli zaś w czasie druku dostanie się do farby lub na walec obce ciąż twarde, to go momentalnie zrysuje i czyni niezdatnym do dalszego druku. To też jest prawie zawsze powodem zniszczenia walców, z których

- I. 1945 nadruki K. R. N.
- I. 1945 nadruki R. T. R. P.
- II. 1945 nadruk Łódź
- II. 1945 nadruk Radom
- 1% makulatury od powyższych nadruków
- Ilość rozprowadzonych od 12. 9. do 2. 10.

12. 9. do 2. 10. 1944. Obliczenie to przedstawia się:

rozwiązańia. Można tylko w bardzo grubym przybliżeniu ustalić minimalną ilość, która musiała być wydrukowana walem I. Sprawa ta przedstawia się następująco: 20) Jako norma przy druku polskich znaczków jest przyjęte, że jeden walec powinien wydrukować 40.000 arkuszy znaczków. Przeważająca też ilość walców daje około 40.000 arkuszy druków. Są jednak wypadki, w których otrzymane ilości druków daleko odbiegają od normy, jak np. następujące walce, które daly odbitek:

1. W. I.	120.908 ark.
W. I.	102.906 ark.
N. 2. W. I.	57.284 ark.
N. 5. W. III.	48.836 ark.
N. 1. W. I.	21.831 ark.
N. 1. W. I.	11.571 ark.
N. 2. W. III.	5.936 ark.
N. 1. W. II.	3.146 ark.
N. 1. W. VI.	2.932 ark.
N. 2. W. I.	2.621 ark.
N. 1. W. II.	.239 ark.

otrzymano mniej niż 10.000 arkuszy odbitek drukowych.

21) Ponieważ ilość nadesłanych znaczków po 25 gr, wykonanych rotografią, wynosiła ogółem 37.200 ark., przeto normalnie powinna była zostać wydrukowana jednym walem. Ponieważ jednak de facto została wydrukowana dwoma walcami, przeto walec I. musiał w czasie druku ulec przypadkowemu uszkodzeniu i stać się niezdatnym do dalszego użytku.

X.

Aby znaleźć choć przybliżoną minimalną ilość arkuszy, która musiała być wydrukowana walem I, należy zsumować przedruki wykonane na tych arkuszach, doliczyć normalny procent makulatury drukowej oraz przypuszczalną ilość arkuszy rozprowadzonych po urzędach w czasie od 13. 9. do 2. 10. 1944. Obliczenie to przedstawia się:

1 zł	2.000 ark.	= 200.000 sztuk
3 zł	1.000 ark.	= 100.000 sztuk
3 zł	1.000 ark.	= 100.000 sztuk
3 zł	1.000 ark.	= 100.000 sztuk
50 ark.	50 ark.	= 5.000 sztuk
2. 10.	1.000 ark.	= 100.000 sztuk

Razem 6.050 ark. = 605.000 sztuk

A zatem minimalna ilość znaczków po 25 gr, wydrukowanych walem I, musiała wynosić przeszło 6.000 ark. = 600.000 sztuk. Ponieważ zaś w pierwszej partii tych znaczków nadesłanych do Lublina 12.9.1944 było tylko 5.000 ark. = 500.000 sztuk, przeto reszta ich wydrukowana walem I w ilości przynajmniej przeszło 1.000 arkuszy = 100.000 sztuk musiała nadajeć

najprawdopodobniej w drugiej partii 2.10. 1944, ewentualnie w trzeciej 15.12.1944.

Uwaga P. A. Gromskiego, że znaczki po 25 gr, używane na przesyłkach w listopadzie 1944 r. wykazują już najciemniejsze odcięcia barwy czerwonej wskazuje, że druga przesyłka tych znaczków — nadeszła do Lublina 2.10.1944 — zawierała już druki wykonane zaraz z początku walem II. Ka-

żdy bowiem walec z początku jako nowy i niezdary przenosi najwięcej farby czyli drukuje w najintensywniejszym odcieniu, a dopiero następnie w miarę ścierania się powierzchni coraz jaśniej, oczywiście jeżeli nie nastąpi zmiana farby drukarskiej. Nadto walec II był głębiej trawiony i początkowo musiał dawać odbitki o intensywniejszej barwie, co już w odstępie VIII znaczyłem.

XI. Badanie całego szeregu arkuszy i bloków, wykonanych rotografiurą, tak bez przedruku jak i ze wszystkimi rodzajami przedruków K. R. N., P. K. W. N., R. T. R. P., 10 miast, oraz lotniczych po 50 zł / 25 gr w lampie kwarcowej wykazało użycie tej samej farby do druku wszystkich znaczków po 25 gr wykonanych rotografiurą. Różnica w jej odcieniach jest spowodowana tylko różnicą ilością tej farby, przenoszonej oboma walcami, zależnie od

druk:
wielkość rysunku znaczków:
odstęp między znaczkami:

Rotografiurowy	Typograficzny
22,3 × 33 mm	22,7 × 33,6 mm
3,8 mm	3,3 mm

Różnice te potwierdzają twierdzenia z punktu VI i XII.

XIV. Charakterystyczne cechy typograficznych form drukarskich są następujące:

1. Forma I posiada na górnym marginesie powyżej 6/7 znaczka pierwszego rzędu poziomego odwróconą cyfrę „1“.
2. Forma II posiada na górnym marginesie powyżej 5 znaczka odwróconą cyfrę „2“.

Z obu tych form, nieposiadających jeszcze listw ochronnych na lewych marginesach, drukowane znaczki nadesłano do Polski w styczniu 1945 r.

Następnie obu tym formom dodano po lewej stronie listewki ochronne, oddrukowujące się na lewych marginesach arkuszy w formie linii, a w szczególności:

3. formie I listewkę ochronną o szerokości 1 mm, przerwaną między 5 a 6 pozycyjnym rzędem znaczków z kropką w tej przerwie, oraz
4. formie II jednolitą listewkę ochronną o szerokości 2 $\frac{1}{2}$ mm wzduż całej wysokości arkusza.

Tym dwoma formami, opatrzonymi już listewkami ochronnymi, wydrukowane arkusze znaczków nadeszły w ostatniej partii, przesłanej w lecie 1945 r.

XV. Obie te formy typograficzne wykazują również cały szereg usterek, różnych w obu formach, powstały przy sporządzaniu tych form.

głębokości ich wytrawienia względnie zużycia.

XII. Druga partia nakładu znaczków po 25 gr, zamówionego w lipcu 1944 r., wykonana w ciągu pierwszego półroczu 1945 r. typografią w ilości około 213.000 ark., czyli 21.300.000 sztuk, była drukowana z dwóch form (kliśz) kopipowanych fotografią nie z matrycy filmowej tylko z nowej planszy. Objaśnienie: Planszą nazywamy układ obitek (druków) znaczków, wykonanych kliśzą matrycową jednego znaczka, tak ułożonych i zlepionych obok siebie, jak ma wyglądać cały arkusz drukarski tych znaczków.

XIII. Różnice w wymiarach i odległościach od siebie poszczególnych znaczków w całych arkuszach wykonanych rotografiurą i typografią przedstawiają się następująco:

Rotografiurowy	Typograficzny
22,3 × 33 mm	22,7 × 33,6 mm
3,8 mm	3,3 mm

Charakterystycznymi dla formy II są następujące usterki:

- a) na 35 znaczku uszkodzona u dołu litera „L“ wyrazu POLSKA; usterka ta występuje już na arkuszach drukowanych tą formą bez listewki ochronnej w styczniu 1945 r., jednak lekko, a dobrze w arkuszach z 2 $\frac{1}{2}$ mm listewką ochronną, dostarczonych w lecie 1945 r.;
- b) na 4 znaczku uszkodzona litera „A“ od lewej strony w wyrazie POLSKA, występująca na arkuszach dostarczonych w styczniu i w lecie 1945 r.;
- c) na znaczkach 22, 53, 77 i 93 kilkakrotnie przerwana kreska biegnąca wzduż drugiego pióra orła, po prawej stronie patrzącego. W formie I brak wyżej wymienionych usterek.

Na ogół usterki form typograficznych nie są dotychczas szczegółowo wystudiowane tak, by można oznaczać pozycje znaczków w arkuszach, szczególnie przy przedrukach 1,50 zł / 25 gr i 50 zł / 25 gr lotniczych.

XVI. Nakład znaczków po 50 gr ciemnozielonych, wynoszący 125.300 ark., czyli 12.530.000 sztuk, musiał być wydrukowany najmniej dwoma lub trzema walcami, a w razie uszkodzenia któregokolwiek waleca mogło ich być więcej, nawet do pięciu. O ilości walców użytych od druku znaczków po 50 gr mogło zadecydować tylko szczegółowe zbadanie całego szeregu arkuszy nieprzedrukowanych i z przedrukami, identycznie jak przy znaczkach po 25 gr, wykonanych oboma technikami drukarskimi.

NOWOŚCI POLSKIE

Znaczki pocztowe

Zgodnie z naszą zapowiedzią, zarządzeniem ministra poczt i telegrafów z dnia 9 lipca, została wprowadzona do obiegu i sprzedazy z dniem 22 lipca br. seria okolicznościowa z okazji piątej rocznicy PKWN, składająca się z trzech wartości: 10 (stalowy), 15 (czerwony o odcieniu niebieskawym) i 35 zł (niebieskoszary). Musimy sprostować jedynie kilka informacji, podanych w poprzednim numerze. Nakład wynosił tylko 500 tysięcy serii, rozmiar samego rysunku — 22×27,5, a całego znaczka 25,5×31,25 mm. Także i ząbkowanie było liniowe, gdyż — w związku z krótkim terminem — PWPW nie zdążyła przygotować odpowiedniej maszyny perforacyjnej.

Za to podobno następne znaczki mają mieć na pewno ząbkowanie ramkowe i w do-

Badanie takie jest jednak — ze względu na ciemną barwę tych znaczków jak i konieczność przestudiowania dużej ilości arkuszy — bardzo trudne i zmudne. Z podanych przez P. St. Adamskiego pięciu usterek, występujących na arkuszach znaczków po 50 gr, nie można wyciągnąć żadnych wniosków.

Natomiast wszelkie podane „osobiliwości”, jak znaczki drukowane na rozerwanych i zlepionych arkuszach, załamania z przedrukami na stronie gumowanej, usterki perforacji, przebitki i druki podwójne są bez wartości filatelistycznej, albowiem — będąc tylko przypadkowością, nie powtarzającymi się, o makulaturowym charakterze — nie dają żadnych wskazówek ani o technice druku, ani też kolejności produkcji poszczególnych arkuszy.

Stanisław Mikstein

POLISH NEW ISSUES

Postal stamps

As we already announced, by order of the General Postmaster of July, the 9th was put on sale and into circulation a special series on the occasion of the fifth anniversary of PKWN (Polish Committee of National Liberation) consisting of three stamps: 10 zł (steel-gray), 15 zł (bluish red) and 35 zł (blue-gray). We must correct now some previous informations about these stamps. The total issue was only 500.000 series, the size of drawing 22×27,5 and the size of the whole stamp 25,5×31,25 mm. There is line-perforation because in a short time the PWPW could not prepare a proper perforating machine. But the next stamps are said to have surely frame-perforation and are to be printed in recess print from steel-engravings. The next new issue is to be expected on October the 9th. It will be a series on the occasion of the 75th anniversary of the UPU, consisting of three stamps: 6 zł (stage-coach), 30 zł (a ship) and 80 zł (an aircraft). As the background of these drawings will be used a map of the world. The stamps were drawn by Mr. Ryszard Kleczewski, engraved by Mr. Bogusław Brandt (6 zł), Mr. Stefan Łukaszewski (30 zł) and Mr. Marian R. Polak (80 zł). The colours are not yet decided upon. Probable issue: 500.000 series. There is already in preparation a series of this year's „men of the year“. It was drawn by Mr. Mieczysław Wątorski and engraved by Polak (Mickiewicz), Brandt (Słowacki) and Łukaszewski (Chopin). The denominations and colours are not yet fixed, the total issue amounting to that of the UPU stamps one. We reproduce to day the Mickiewicz and Słowacki stamps, the Chopin one is on our cover.

datku mają być wykonane już drukiem wkleśnym ze stalorytów.

Najbliższe nowe wydanie czeka nas 9 października. Będzie to seria z okazji 75-lecia UPU, składająca się z trzech znaczków: 6 (dyliżans), 30 (okrąg) i 80 zł (samolot). Tłem wszystkich tych znaczków będzie mapa świata. Serię projektował Ryszard Kleczewski, a rytują Bogusław Brandt (6 zł), Stefan Łukaszewski (30 zł) i Marian R. Polak (80 zł). Kolory jeszcze nie ustalone. Prawdopodobny nakład: 500 tys. serii.

W przygotowaniu znajduje się seria tegorocznych „jubileów”. Projektują ją Mieczysław Wątorski, a rytują Polak (Mickiewicz), Brandt (Słowacki) i Łukaszewski (Szopen). Nominały i barwy jeszcze nie ustalone, nakład jak serii UPU. Na naszej dzisiejszej reprodukcji widzimy zatwierdzone projekty znaczków z Mickiewiczem i Słowackim, natomiast znaczek z Szopenem znajduje się na okładce.

Na warsztacie PWPW jest także zapowiadany już znaczek lotniczy 500 zł. Ponieważ rysunek Wilczyka nie nadawał się do wykonania w stalorycie, nowy projekt narysował prof. Wacław Borowski. Znaczek przedstawia robotnika warsztatów lotniczych, opartego o śmigło; w dali hangary i warsztaty, w górze samolot. Sztucz wykonuje Brandt. Nakład okolo 200 tys. sztuk. Łukaszewski ma także rytować nasze nowe znaczki dopłaty według rysunku Kleczewskiego. Zobaczmy na nich orła na ozdobnym kartuszu. Nominały i nakłady — jeszcze nie ustalone — będą opracowane zgodnie z taryfą i zapotrzebowaniem.

Polak natomiast dostanie do rytowania znaczki obiegowe z podobizną prezydenta Bieruta. Praca ta ma się zrehabilitować w naszych oczach po niezbyt udanym sztchu w serii PKWN.

Podczas gdy znaczków okolicznościowych będzie w arkuszu po 100 sztuk, znaczki obiegowe i dopłaty będą drukowane w arkuszach po 150 egzemplarzy.

Nic jeszcze nadal nie wiadomo o znaczku Mickiewicz-Puszkina oraz o serii Związku Pracowników Poczty i Telekomunikacji. Podczas gdy do pierwszego znaczka nie został jeszcze dostarczony przez Komitet Słowiński (który temu wydaniu patronuje) odpowiedni projekt, w nieszczęsnej serii pocztowej postanowiono zmienić motywy. Zamiast pracy pocztowców, mamy na niej zobaczyć sceny z życia związkowego.

Karty pocztowe

Zarządzeniem ministra poczt i telegrafów z dnia 4 sierpnia, wycofane dnia 31 stycznia z obiegu karty pocztowe (patrz tom II, str. 42) — z wyjątkiem kartki z widokiem Kalwarii Zebrzydowskiej na stronie nie-

The PW PW are also preparing the new airmail stamp in value of 500 zł. As the first drawing of Mr. Wilczek was not fit to be engraved in steel, a new one was drawn by Prof. Wacław Borowski. It represents an aircraft factory worker leaning on a propeller, in the background the workshops and hangars, above a flying plane. The engraving is made by Brandt. Total issue ca. 200.000 pieces.

Łukaszewski will engrave the new Postage Due stamps from the drawing of Kleczew-

*Affranchissez
philatéliquement!*

ski. We shall see on them an eagle on an ornamented escutcheon. The values and colours — as yet not fixed — will be decided in accordance with postal tariffs and public demand.

Polak will get to engrave the stamps of the current „President Bierut“ series. We hope he will rehabilitate himself after the not too good job he made of the PKWN series. The occasional stamps will be printed in 100-pieces sheets, the current and Postage Due ones in 150-pieces sheets.

There is nothing as yet known about the Mickiewicz-Pushkine stamp and the Trade-Union of Postal Workers series. While to the first one the drawing was not yet supplied by the Slav Committee (the sponsor of this stamp), in the unhappy series they decided to change the designs: instead of postal work, we are to see some scenes of Trade-Union life.

Postal cards

On January the 31st were withdrawn from circulation all old postcards (see Vol. II, page 42). No all these, bar the Kalwaria Zebrzydowska one, are again released with overprint in black: 10 zł and a bar

adresowej — zostały z dniem 15 sierpnia dopuszczone ponownie do obiegu po przedrukowaniu wartości znaczka czarnym nadrukiem „10 zł” i skasowaniu belką nad znaczkiem poprzedniej ceny sprzedającej kartki. Szczegółowe omówienie tych przedruków znajdą Czytelnicy na str. 24.

over the previous price of the card. This was ordered by the General Postmaster on August, the 4th with the release date: August, the 15th.

Foreign translations by JERZY BRODZKI

KASOWNIKI

OKOLICZNOŚCIOWE

Do naszego wykazu kasowników czerwcowych dodać musimy jeszcze dwa, z których jeden reprezentujemy:

Od 1 do 12 czerwca kiosk u.p. Warszawa 1 w Muzeum Narodowym używał okolicznościowego kasownika z okazji wystawy Związków Zawodowych.

ZWIEDZAJCIE
II TARGI
OLSZTYNSKIE
3-14 WRZESIEN 1949

W dniach 25 i 26 czerwca z okazji Godów Wiosennych u.p. Olsztyn 1 używał datownika z rysunkiem roztaneczonego dziewczęcia i gołębka pokoju oraz z napisem: „Godły Wiosenne 1949 r. Czytelnik”.

W związku ze świętem 22 lipca następujące urzędy używały reprodukowanego kasownika z napisem „5 lat Polski Ludowej”: Warszawa 1, Warszawa 2, Gdańsk 2, Katowice 2, Kraków 2, Lublin 2, Łódź 2 (w rzeczywistości: Łódź 1 — kiosk), Olsztyn 2, Poznań 2, Szczecin 2 i Wrocław 2 (wszystkie z 1 gwiazdką).

W czasie od 20 sierpnia do 18 września u.p. Olsztyn 2 miał datownik propagandowy z napisem: „Zwiedzajcie II Targi Olsztyńskie 3—14 wrzesień 1949”.

Z okazji VIII Wyścigu Kolarskiego Dookoła Polski specjalny kasownik był w użyciu od 22 sierpnia do 4 września w następujących urzędach: Warszawa 1 (z 4 gwiazdkami), Warszawa 2 (z 2 i z 3 gwiazdkami), Katowice 2 (z 1 gwiazdką). Kongres Związków Bojowników o Wolność i Demokrację był uczczony w czasie od 1 do 2 września następującymi kasownikami: Warszawa 1 (z 1 i z 2 gwiazdkami), Warszawa 1 — kiosk Politechnika (z 3 gwiazdkami), Warszawa 2 (z 1 i z 2 gwiazdkami — od 28 sierpnia do 28 października).

W dniach od 3 do 18 września oddział u.p. Olsztyn 1 stempował korespondencję datownikiem przedstawiającym rybę na tle jezior z napisem „II Targi Olsztyńskie 3—14.9. 1949”.

W związku z zorganizowanymi przez Związek Samopomocy Chłopskiej na Psim Polu pod Wrocławiem dożynkami, był w użyciu 11 września kasownik okolicznościowy.

★

Zbieraczom „pierwszych lotów” musimy donieść, że 24 czerwca, dla upamiętnienia otwarcia przez „Lot” linii lotniczej Warszawa—Bruksela—Paryż, korespondencja przewieziona tego dnia była zaopatrzona w stempel: „Pierwszy lot Warszawa—Bruxelles”.

★

Na zakończenie radosna nowina. Zarządzeniem ministra poczt i telegrafów z dnia 28 lipca została wprowadzona z dniem 1 września abonament odcisków datowników okolicznościowych dla celów filatelistycznych. Zamówienia abonamentu przyjmują wszystkie jednostki eksplotacyjne z wyjątkiem agencji i pośrednictw pocztowych i pocztowo-telekomunikacyjnych. Za pośrednictwem swych placówek abonenci mogą także nadawać dodolną ilość przesyłek ofrankowanych przez siebie do skasowania datownikiem okolicznościowym. Placówki, używające kasowników okolicznościowych, nie są zobowiązane do stempelowania nimi przesyłek nadesłanych przez klientów nie będących abonentami. Wyjątek stanowią zamówienia zagraniczne, zaopatrzone w kupon na odpowiedź.

Liczby w nawiasach przed tekstem oznaczają nr. numer, w którym ostatnio o nowościach danego kraju pisaliśmy

wym motywie (posiedzenie kongresu, a na lewo podobizna E. Hodży) uczciły 24 maja piątą rocznicę zebrań się kongresu niepodległościowego: 1,50 (50 tys. egz.), 2,50 (145 tys.), 5 (35 tys.) i 8 lek (20 tys. szt.). Dwukolorowa ta seria, jak i poprzednia, była drukowana w Budapeszcie.

■ A L B A N I A ■

Seria pierwszomajowa, poświęcona odbudowie, składa się z 3 wartości o identycznym motywem: 2,50 (brązowosepia), 5 (niebieski) i 8 lek (brunatnofioletowy). Nakład 145 tys. (2,50 l), 35 tys. (5 l) i 20 tys. egzemplarzy (8 l). Cztery wartości o jednakowej

Vorarlbergu. Rozmiar znaczka $29,8 \times 38,5$, a samego obrazka 22×32 mm, zakończenie $14\frac{1}{4} : 13\frac{3}{4}$. Projekt — prof. J. Seger, sztych — H. Woyty. Nakład 1 mil. egz.

12 sierpnia do sprzedaży, a 17 do obiegu weszła seria z dopłatami na rzecz repatriantów i jeńców wojennych, przedstawiająca herb Austrii na przestrzeni wieków. Składa się ona z 4 wartości: 40+10 (złotobrunatny/woskowożółty) —

■ A U S T R I A ■

Dnia 10 października 4 wartości ($2\frac{1}{2}$, 3, 6 pensów i 1 szylling) uczczą 75-lecie UPU.

■ A U S T R I A ■

(10) Opisany w poprzednim numerze znaczek „Esperanto” wszedł w nakładzie 1 mil. egz. z okazji austriackiego kongresu esperantystów, który odbył się w Grazu w dniach od 16 do 20 lipca pod hasłem „Esperanto servas al la paco” (Esperanto służy pokojowi).

4 sierpnia wszedł do sprzedaży, a 6 do obiegu znaczek okolicznościowy wartości 30 gr (czerwonofioletowy), wydany z okazji 1000 rocznicy urodzin biskupa Gerharda, patrona

herb z r. 1230, 60+15 (czerwonobrunatny / jasnoczerwony) — herb z roku 1450, 1 sz + 25 (ciemnoniebieski / czerwony) — herb z r. 1600, 1,60 sz + 40 gr (ciemnozielony / jasnoczerwony) — herb z r. 1945. Rozmiar znaczków 29,8×38,5, a samych obrazków 25,8×34,5 mm, ząbkowanie jak wyżej. Projekt — prof. W. Dachauer, sztych — H. Woyty. Nakład 340 tys. sztuk.

30 sierpnia wszedł do sprzedaży, a 3 września do obiegu znaczek okolicznościowy (z serii wielkich Austriaków) wartości 40 gr (soczystozielony) dla uczczenia 125 rocznicy urodzin kompozytora Antoniego Brucknera (4.9.1824—11.10.1896). Rozmiar i ząbkowanie jak serii poprzedniej. Projekt i sztych prof. F. Lorbera.

■ B E L G I A ■

(10) W czerwcu 9 znaczków zmieniło swoje wartości i zostało zaopatrzone nadrukami: z serii herbowej 5/15 (fioletowoczarny), 5/30 (brunatnożółty), 5/40 (liliowy), 20/70 (zielonożółty) i 20/75 c (różowoliliowy) oraz z serii Ansele 10/65+35 (czerwony), 40/90+60 c (szaroczarny), 80 c/1,35+1,15 fr (brunatnoczerwony) i 1,20/3,15+1,85 fr (niebieski).

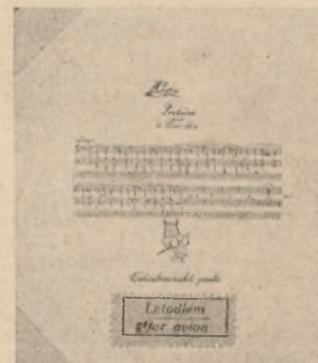
Zgodnie z naszymi zapowiedziami 1 lipca, dla uczczenia stulecia znaczek belgijskiego, wyszedł 5 znaczków, z czego 4 zwykłe o motywie „épaulette 1849”: 90 c (zielony), 1,75 (brązowy), 3 (pomarańczowy), 4 fr (ciemnoniebieski) i jeden lotniczy, symbolizujący rozwój poczty od pocztolotu aż po samolot pocztowy: 50 fr (ciemnobrązowy).

■ B U Ł G A R I A ■

(9) Dnia 15 czerwca 2 wartości serii Botewa zmieniły barwę: 4 l (brunatnokarmiowy, dawniej liliabrunatny) i 20 l (ciemnonie-

bieski, dawniej niebieski). Nakład po 1 mil. egz. Z okazji zjazdu bułgarskich stowarzyszeń filatelistycznych w Plewnej, dnia 27 czerwca ukazał się znaczek lotniczy: 50 l (oliwkowobrunatny) w nakładzie 120 tys. szt. Na znaczku widzi-

my pomnik przyjaźni bułgarsko-rosyjskiej, a mianowicie mauzoleum zbudowane ku czci żołnierzy rosyjskich, poległych w wojnie z Turcją w r. 1877.

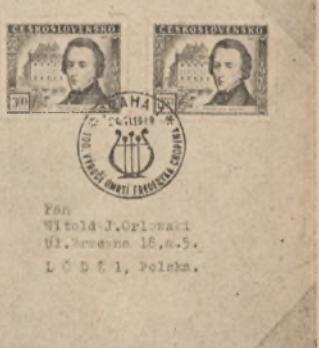
W związku ze śmiercią dnia 2 lipca Georgiego Dymitrowa, w tydzień później — w przeddzień pogrzebu — ukazały się 2 znaczki żałobne: 4 (karminowobrunatny) w nakładzie 2 mil. egz. i 20 l (ciemnoniebieski) w nakładzie 500 tys. sztuk.

W przygotowaniu znajdują się 3 serie: rocznica powstania bułgarskiego frontu ludowego, wychowanie fizyczne i straż graniczna.

■ C Z E C H O S Ł O W A C J A ■

(10) Reprodukujemy dzisiaj motywy opisanych już przez nas 3 wydań czerwowych: 4 czerwca — Smetana (1,50 i 5 Kcs), 6 czerwca — Puszkini (2 Kcs) i 24 czerwca — Szopen (3 i 8 Kcs). Do wszystkich tych wydań wyszły, jak zwykle, specjalne „koperty pierwszego dnia”, z których szopowską, jako najbardziej naszych Czytelników interesującą, także reprezentujemy.

W związku z jubileuszowymi 50 targami w Pradze, które miały miejsce od 11 do 18 września br., dnia 20 sierpnia ukazały się 2 znaczki o jednakowym motywie: 1,50 (brązowy) i 5 Kcs (niebieski). Rysunek prof. F. Ti-

For
Witold J. Urbański
ul. Krucza 18, n. 5.
L C D T 1, Polska.

chego, sztach J. Schmidta. Druk w arkuszach po 70 i 35 egz. Obieg do 31 marca 1950 r.

Dnia 28 sierpnia wyszedł nowy znaczek obiegowy wartości 10 Kcs (czerwony) z widokiem zwoleńskiego zamku. Arkusze po 100 i 50 szt. Rytował wg fotografii J. A. Szvengsbir.

1 września została dopuszczona do obiegu przedrukowa seria lotnicza: 1,50/1, 9/6, 16/7,50 (w arkuszach

po 50 i 100 zn.), 5,50/3 (w arkuszach po 100) oraz 10/8, 20/12, 50, 24/15 i 50/30 (w ark. po 70 szt.).

■ FINLANDIA ■

(9) 2 czerwca ukazała się zapowiadana w tomie II (str. 53) seria przeciwigruźlicza, składająca się 3 wartości: 5+2 (zielony) — anemony, 9+3 (czerwony) — róża i 15+5 mk (żółto-brunatny) — podbiał. Nakład 700 tys. serii.

15 czerwca 2 znaczki upamiętniły odbyty w czasie od 10 do 20 lipca w Helsinkach III światowy kongres leśników: 9 (brunatnoczerwony) — tartak i 15 mk (ciemnozielony) — drzewo na tle globu. Nakład 1 milion serii.

16 lipca 2 znaczki uczciły 50-lecie ruchu robotniczego: 5 (zielonośwary) i 15 mk (czerwony). Nakład 800 tysięcy serii.

30 lipca 300-lecie miasta Kristiinankaupunki (Kristinestad) uczcił znaczek 15 mk (miasto widziane od morza) w nakładzie 1 mil. egz.

300-lecie miasta Lappeenranta (Willmanstrand) u-

pamiętni 6 sierpnia znaczek 5 mk (miasto i port) w nakładzie 2 mil. szt.

Także 1 znaczek uczcił 13 sierpnia 300-lecie miasta Raahen (Brahestad): 9 mk (fragment miasta z kościołem i pomnikiem założyciela Pehr Brahe). Nakład 1 mil. egz.

Wreszcie 13 września znaczek 15 mk uczcił 100-lecie wyższej szkoły technicznej w Helsinkach.

■ FRANCJA ■

(10) Przede wszystkim reprodukujemy 2 wydania czerwcowe, opisane już w numerze 9: 1 czerwca — blok CITEX (reprodukowany z zadrukowanym

marginesem, o czym pisaliśmy w t. II na str. 53) i 13 czerwca — seria telekomunikacyjna (najwyższa wartość o nominale 100 fr, a nie jak chciał chochlik drukarski w naszym majowym numerze — 10 fr).

Czerwiec przyniósł także 2 dalsze wartości do obiegowej serii widokowej (średnie wartości): 3 czerwca — 50 fr (ciemnobrunatny) — Le Gerbier-de-Jonc (Vivarais), sztach P. Muniera i 23 czerwca — 40 fr (zielonobrązowy) — dolina Mozy (Ardenny), sztach Cotteta.

O 2 znaczki powiększyły się także 23 czerwca seria lotnicza: 200 fr (zielony) — Bordeaux i 300 fr (fioletowy) — Lyon. Jak i pierwszą wartość (100 fr), tak i obie nowe rytowały Decaris. Wreszcie jeszcze 25 maja reprodukowany w poprzednim numerze znaczek herbowy 4 fr ukazał się z nadrukiem „AFFRANCHITS

POSTES“ (tzw. „préoblitérée“).

4 lipca wyszedł z okazji 250-lecia śmierci Racine'a zapowiadany w numerze 8 znaczek 12 fr (czarnorudy), rytý przez Ouvréa wg rysunku A. Spitta.

20 lipca znaczek 20 fr (brunatnoczerwony) — opactwo Saint-Bertrand de Comminges — zakończył tegoroczną obiegową serię średnich wartości.

Tego samego dnia seria lotnicza powiększyła się o czwartą wartość: 500 fr (czarny) — widok Marsylii z lotu ptaka.

27 lipca do serii urzędowej z nadrukiem „AFFRANCHITS POSTES“ doszły 2 znaczki z serii „Marianne de Gandon“: 8 i 12 fr.

HOLANDIA

(10) Jak wiemy, od jesieni ubiegłego roku rządy w Holandii objęła po matce Wilhelminie — królowa Julianna. W związku z tym wydano wtedy 2 okolicznościowe znaczki z jej podobizną (10 i 20 c). Obecnie zarząd poczt postanowił

wydać kompletną serię obiegową (aż do 10 guldenów) z podobizną nowej królowej, przy czym wartości centowe będą wykonane wkleśnym drukiem siatkowym, a guldenowe — wkleśnym drukiem ze stalorytów.

Dnia 11 lipca ukazały się pierwsze 2 wartości tej serii: 10 c (złotoochrowy) i 1 g (czerwony). Rysunek obu wartości i sztych guldenów wykonał S. L. Hartz, napisy wyrysował J. van Krimpen. Rozmiar

niższej wartości (jak i pozostałych w przyszłości do 60 c) 21×25 , a samego rysunku $17\frac{1}{2} \times 22$ mm, ząbkowanie $13\frac{1}{2} : 12\frac{1}{2}$, arkusze po 200 szt. Rozmiar wartości guldenowych $24 \times 31\frac{1}{2}$, a samego rysunku $21 \times 28\frac{1}{2}$ mm, ząbkowanie $12\frac{1}{2} : 12$, arkusze po 100 egz.

Dnia 1 sierpnia ukazała się seria znaczków dobroczynnych o jednakowym motywie z dopłatami na rzecz Holenderskiego Czerwonego Krzyża i innych organizacji: 2+3 (szary/żółty), 6+4 (czerwonawobrunatny / żółty), 10+5 (niebieski/żółty) i 30+10 c (ciemnobrązowy/żółty). Rysował Christian de Moor, drukowane rotografią w arkuszach po 100 szt. Rozmiar znaczka 21×30 , a samego obrazka 18×27 mm. Seria ta pozostała w sprzedaży do 30 września. Obieg do końca roku.

■ I R L A N D I A ■

Dnia 12 września do serii obiegowej doszły 2 nowe wartości: 8 d (jasnoczerwony) — ognisty miecz i 11 d — krzyż irlandzki z 1123 roku. Ząbkowanie 15:14.

■ I S L A N D I A ■

Dnia 8 czerwca ukazała się seria czerwonokrzeska w nakładzie 300 tys. serii, przy czym najniższej wartości wydrukowano o 100 tys. więcej: 10+10 (zielony), 35+15 (czerwony), 50+25 (niebieski), 60+25 (brązowy) i 75+25 a (szaroniebieski). Drukowane w arkuszach po 50 szt. w zakładach de la Rue w Londynie. Seria UPU składać ma się z 4 wartości: 25, 35, 60 aurar i 1 kr.

■ L I E C H T E N S T E I N ■

(10) Dnia 6 sierpnia, z okazji V wystawy znaczków w Vaduz, wydano blok, obejmujący — oprócz okolicznościowych napisów — 3 znaczki niezbąkowane z ostatniej serii z reprodukcjami obrazów, ale o zmienionych nominałach i barwach: 10 (zielony) — motyw znaczka za 10 rp, 20 (brunatnoczerwony) — motyw znaczka za 80 rp i 40 rp (niebieski) — motyw znaczka za 1,20 fr (p. nr 8, str. 77). Cena bloczku 3 fr (0,70+2,30 dopłaty na pokrycie kosztów wystawy).

■ M O N A C O ■

(10) W związku ze śmiercią księcia Ludwika II w przygotowaniu jest nowa

seria obiegowa z podobizną młodego księcia Rainera.

■ N I E M C Y ■

(10) Do wydanego w strefie radzieckiej znaczka z okazji kongresu ludowego (z przedrukiem i bez) dodać musimy, że oryginał został wykonany przez Freda Gravenhorsta, któremu za projekt posłużył znany gołębek Picassa. Druk offsetowy na papierze ze znakiem wodnym, ząbkowanie $13\frac{1}{2}$. Nadruk wykonany został podobno na specjalnie dodrukowanym nakładzie, przy czym nakład znaczka bez nadruku jak i z nadrukiem wynosił po $3\frac{1}{2}$ mil. szt.

20 lipca ukazała się seria dla uczczenia 200 rocznicy urodzin Jana Wolfganga Goethego. Motywem 5 znaczków, zaprojektowanych przez Engelberta Schoneera, jest Goethe w różnych okresach swego życia: 6+4 (ciemnofioletowy) — G. 25-letni wg ówczesnego miedziorytu Schmolla, 12+8 (sepia) — G. w Rzymie (38 l.) wg obrazu Tischbeina, 24+16 (czerwonobrunatny) — G. jako minister (42 l.) wg Lipsa, 50+25 (stalowoniebieski) — G. w 69 roku życia wg obrazu Stieler'a i 84+36 fen (czarnołiwkowy) — G. 82-letni wg miedziorytu Schwerdtgeburtha. Druk offsetowy na papierze ze znakiem wodnym, ząbkowanie $13\frac{1}{4}$. W czasie tygodnia Goethego w jego rodzinnym mieście Weimarze w czasie od 22 do 29 sierpnia był w sprzedaży blok, zaprojektowany

wany przez F. Gravenhorsta, o nominale 0,50+4,50 mk (ciemnoniebieski). Nakład ok. 120—150 tys.

Dnia 28 sierpnia, w związku z jesiennymi targami w Lipsku, seria Ericka Gruenera „Targi Lipskie na przestrzeni wieków” (p. t. II, str. 77) powiększyła się o dalsze 2 wartości: 12+8 (niebieskoszary) — goście z Rosji i Polski na targach (1650 r.) i 24+16 fen (brunatnoczerwony) — młody Goethe na targach (1765 rok).

W Berlinie do serii obiegowej z widokami miasta doszło 14 dalszych wartości: 4 (ochrowobrunatny) — Berlin-Schöneberg, plac R. Wildego, 5 (ciemnozielony) — Berlin-Tegel, zamek, rezydencja gen. Koeniga, 6 (purpurowofioletowy) — Reichstag, 8 (czerwonopomarańczowy) — jak 4 fen, 15 (sepia) — Berlin-Tempelhof, lotnisko, 20 (czerwony) — Berlin-Charlottenburg, wyższa szkoła techniczna, 25 (pomarańczowy) — jak 5 fen, 30 (niebieski) — jak 10 fen, 40 (brunatnolilaczerwony) — jak 4 fen, 50 (jasnooliwkowy) — jak 6 fen, 60 (liliabrazowy) — galeria narodowa, 80 (szarofioletowy) — jak 20 fen i 1 mk (oliwkowy) — jak 15 fen, ale w większym formacie. Dojdą do tego jeszcze co najmniej 3 wartości: 2, 3 i 5 mk, co da razem 19 znaczków.

29 lipca ukazała się seria Goethego, składająca się z 3 wartości: 10 (zielony), 20 (czerwony) i 30 fen (niebieski).

Prócz tego cztery starsze

znaczki zaopatrzono przedrukami: 5/45, 10/24, 20/80 fen i 1/3 mk.

Także i strefa angloamerykańska uczciła Goethego dnia 16 sierpnia seria, składającą się z 3 wartości: 10+5 (zielony) — młody G. wg obrazu Tischbeina, 20+10 (czerwony) — G. wg Stielera i 30+15 fen (niebieski) — G. w starości wg rysunku Jagemanna. Druk wkleśły ze stalorytów. Nakład: 3 mil. serii.

W związku z zamierzonym wznowieniem w przyszłym roku sławnych widowisk passyjnych w Oberammergau, planowane jest wydanie okolicznościowego znaczka.

W strefie francuskiej znów wyszło wydanie tylko dla jednego kraju. W związku z odbytym w czasie od 22 do 25 czerwca międzynarodowym kongresem inżynierów, 22 czerwca ukazał się w Badenii specjalny znaczek wartości 30 fen (niebieski), zaprojektowany przez Paula Hunda. Nakład 200 tys. szt.

12 sierpnia wyszły 3 identyczne serie dla wszystkich 3 krajów z okazji 200-lecia urodzin Goethego. Każda z serii składa się z 3 wartości: 10+5 (zielony) — G. wg medalionu P. Melchiora z 1775 r., 20+10 (czerwony) — G. wg rysunku kredkowego J. H. Lipsa z roku 1791 i 30+15 fen (niebieski) — G. wg medalionu A. Faciusa z 1820 r. Druk wkleśły z miedziorytu. Nakład: 400 tys. serii dla każdego kraju.

24 sierpnia Badenia znowu otrzymała oddzielną serię, wydaną z okazji 100-lecia

rewolucji w Rastatt: 10+5 (zielony), 20+10 (czerwony) i 30+40 fen (niebieski). Na znaczkach widzimy Karola Schurza, a w tyle żołnierzy przed ratuszem w Rastatt. Projekt prof. Jonynasa. Druk wkleśły z miedziorytu. Nakład 400 tys. sztuk.

W 3 dni później Badenia doczekała się jeszcze jednego znaczka z okazji 100 rocznicy śmierci kompozytora C. Kreutzera: 10 fen (zielony). Rysunek Thorwegera. Druk jak wyżej. Nakład 400 tys. sztuk.

Następna seria otrzymała 3 września Wirtembergia z okazji 100 rocznicy utworzenia przez G. Wernera chrześcijańskiego socjalizmu: 10+5 (zielony) i 20+10 fen (winnoczerwony). Na znaczkach widzimy głowę Wernera wg rzeźby Ruffa. Druk j. w. Nakład 400 tys. serii.

Nakład wydania „odbudowa Freiburga” (p. t. II, str. 112): 1 mil. serii i po 200 tys. bloczków ząbkowanych i ciętych.

■ NORWEGIA ■

(10) Dnia 13 lipca obiegowy znaczek 30 ö niebieski z r. 1941 zmienił barwę na szarą.

■ PORTUGALIA ■

Na wydanej 6 maja serii historycznej widzimy Jana I (1357–1433) i sławne osobistości z tamtych czasów. Seria, drukowana heliograwiurą u Courvoisiera, składa się z 8 wartości: 10 (fioletowobrunatny), 30 (ciemnozielony), 35 (ciemnozielonoliwkowy), 50 e (ciemnoniebieski), 1 (karminowy), 1,75 (fioletowoczarny), 2 (fioletowy) i 3,50 e (ciemnobrązowy). Wszystkie te znaczki zostały powtórzone w bloczku (50 tys. egz.) o cenie 15 esc.

■ RUMUNIA ■

(10) 30 czerwca 2 znaczki uczciły 75-lecie UPU: 20 (jasnosepia) wg rysunku D. Stiubejego i 30 l (niebieski wg projektu I. Dumitranu). Druk rotograwiurą.

rowy w arkuszach po 100 szt. na papierze ze znakiem wodnym „RPR“.

Z okazji 5. rocznicy wyzwolenia przez Armię Czerwoną, dnia 23 sierpnia ukazał się znaczek wartości 50 lei (brunatny, tło zielone), wyobrażający wkroczenie zwycięskich oddziałów do stolicy. Pół nakładu jest ząbkowana, a pół cięta. 2 znaczki w najbliższym czasie uczczą „Plan państwowy“. Dnia 21 grudnia ukaże się znaczek z okazji 70 rocznicy urodzin Stalina.

■ SAN MARINO ■

(10) 28 czerwca, z okazji dnia filatelistycznego, 2 znaczki serii odbudowy z 1947 r. (1 i 2 l) otrzymały 3-wierszowy nadruk: „Giornata Filatelica / San Marino-Riccione / 28 - 6 - 1949“.

Tegoż dnia ukazało się 5 wartości lotniczych długo zapowiadanej serii z okazji 100-lecia schronienia się Garibaldiego na terytorium San Marino: 2 (brunatno-

czarny/niebieski), 3 (zielonobrązowy/szary), 5 (niebieski/zielonoliwkowy), 25 (zielonofioletowy), 65 l (zielonobrązowy / szaro-czarny). Na wszystkich tych znaczkach, z których 3 pierwsze są formatu 28×22, a pozostałe — 37×27 mm, widzimy Garibaldiego i jego żonę Anitę, wjeżdżających konno na teren San Marino.

W samą rocznicę, bo 31 lipca, ukazało się 8 dalszych wartości: 1 (zielonobrązowy/czerwony), 2 (brunatny/niebieski), 3 (brunatnoczerwony / zielonoliwkowy), 4 (fioletowy/szaro-niebieski), 20 (fioletowy/czerwony) i 50 l (brunatny/fioletowy), z których 4 niższe mają rozmiar 22×28, a wyższe — 27×37 mm. Na znaczkach tych widzimy po 2 razy portrety Garibaldiego, Anity, F. Nullo i U. Bassiego.

■ SZWAJCARIA ■

(10) Dnia 1 sierpnia ukazało się 12 nowych znaczków obiegowych, które za-

stąpią całą widokową serie niższych wartości z r. 1936 i część historycznej serii średnich wartości z r. 1941: 3 (czarny), 5 (pomarańczowy), 10 (żółtawozielony), 15 (zielonkawoniebieski), 20 (brunatnawokarmińowy), 25 (czerwony), 30 (oliwkowy), 35 (brunatny), 40 (niebieski), 50 (szary), 60 (niebieskawozielony) i 70 rp (fioletowy). Projektodawca i rytownik w jednej osobie: Karl Bickel. Druk wkleśły ze stalorytów zakładów pocztowych. Rozmiar znaczka 29×24, a samego obrazka 26×21 mm.

Nakład znaczka „Pro Aero 1949“ (p.t. II, str. 78): 235.854 szt.

■ S Z W E C J A ■

(10) Z okazji II Lingiady w Sztokholmie 27 lipca ukazały się 2 znaczki o identycznym rysunku: 5 (niebieski) i 15 ö (brązowy). Projekt: G. Lagerstedt, sztach: S. Ewert. Wkleśły druk ze stalorytów. Znaczki są w rolkach po 100 szt., mają więc ząbkowanie dwustronne. Znaczek po 15 ö znajduje się w sprzedaży także w zeszytkach z ząbkowaniem trzystronnym.

9 października wyjdzie seria UPU o 2 motywach: wyciągnięte dłonie i nad nimi gołąbek pocztowy (rys. Einar Forseth) oraz pisząca ręką na tle globu (rys. Mark Sylwan).

■ T R I E S T ■

W strefie A (angloamerykańskiej) wchodzą do obie-

gu prawie wszystkie wydania włoskie, po przedrukowaniu ich napisem: „AMG-FTT“. Ostatnio więc przedrukowane zostały następujące znaczki: 50-lecie Biennale (nadruk czarny), targi mediolańskie (czerwony), 75-lecie UPU (czerwony), 100-lecie Republiki Rzymskiej (czerwony, nakład 100 tys.), odbudowa Europy (czarny), wybory w Trieście (zielony, nakład 300 tys. szt.), Mazzini (czerwony), Alfieri (czerwony) i kongres zdrowia (nadruk czerwony). Dla odmiany strefa B (jugosłowiańska) wydaje wła-

sne znaczki. Z okazji 1 maja ukazał się 1 znaczek, na którym widzimy złączone dlonie robotnika (na tle młota) i chłopa (na tle sierpa): 10 l (ciemnooliwkowozielony).

15 czerwca wyszła seria lotnicza: 1 (niebieski), 2 (pomarańczowobrunatny, 5 (zielononiebieski), 10 (fioletowy), 25 (żółtopłowy), 50 (oliwkowozielony) i 100 l (brunatnoczerwony). Na wartościach 1, 5 i 25 l widzimy rybaków, 2, 10 i 50 l — rolnika, a na najwyższej wartości — mewę. Nakład: 1, 2 i 5 l po 125 tys., 10 l — 100 tys., 25 i 50 l po 75 tys. i 100 l — 50 tys. egz.

■ T U R C J A ■

(10) Zgodnie z naszą zapowiedzią, dnia 1 lipca — w Dniu Marynarki — ukazała się nowa seria, składająca się z 6 wartości: 5 (ciemnofioletowoniebieski), 10 (jasnosepia), 15 (ciemnolila), 20 (ciemnoniebieski), 30 (niebieskawołupkowy) i 40 k (zielonka-wobrazowy). Wkleśły druk siatkowy Courvoisiera w arkuszach po 50 szt. Nakład 200 tys. serii z tym, że wartości za 15 kurus jest o 50 tys. egz. więcej.

■ W E G R Y ■

(10) Z okazji II kongresu Światowej Federacji Związków Zawodowych w Me-

diolanie, ukazała się 29 czerwca seria okolicznościowa, składająca się z 4 znaczków o jednakowym motywie (robotnicy 5 kontynentów ze sztandarem Federacji): 50 (żółtoochrwy/czerwony), 40 (fioletowo-żurawaty / czerwony), 60 fillerów (czerwonawoniebieski/czerwony) i 1 forint niebieski/czerwony. Roz-

miar całego znaczka 37×26 , a rysunku 33×22 mm, ząbkowanie $12:12\frac{1}{2}$. Nakład 50 tys. serii. Projektował György Konecsni. 31 lipca seria okolicznościowa uczciła 100 rocznicę śmierci Sándora Petőfiego: 40 (fioletowy), 60 f (czerwony) i 1 ft (niebieski). Rysunek i sztych E. Horvátha przedstawia podobiznę poety. Ząbkowanie $12\frac{1}{2}:12$. Nakład 1 mil. serii.

14 sierpnia, z okazji światowego festiwalu młodzieży, ukazała się specjalna seria, składająca się z 5 znaczków: 20 (czerwonawobrązowy), 30 (zielony), 40 (żółtoochrwy), 60 f (czerwony) i 1 ft (niebieski). Rozmiar znaczków 26×37 , a samego obrazka 22×33 mm, ząbkowanie $12:12\frac{1}{2}$, nakład 140 tys. serii.

Tego samego dnia znaczki te powtórzono zostały w specjalnym bloku, ale w

zmiennych kolorach: 20 — zielony, 30 — czerwonawobrązowy, 40 — zielony, 60 — czerwony, 1 ft żółtoochrwy. Napisy na bloku są czerwone. Rozmiar 100×130 mm, ząbkowanie $12:12\frac{1}{2}$, nakład 60 tys. egz. Znaczki i blok projektował prof. Köpeczi Bócz István. 20 sierpnia, dla uczczenia wejścia w życie nowej konstytucji, wydano znaczek okolicznościowy o nominale 60 f (czerwony/zielony/ochrwy/niebieski). Rozmiar $32,5 \times 43,5$ mm, ząbkowanie $12\frac{1}{2}:12$. Rysunek K. B. Istvána.

■ W Ł O C H Y ■

(10) 8 czerwca, a więc jeszcze przed opisanym już wydaniem z okazji kongresu zdrowia, ukazał się znaczek dla uczczenia pierwszych wyborów administracyjnych w Trieście, odbytych w 4 dni później: 20 l (brunatnoczerwony) — katedra S. Giusto. Rozmiar znaczka 40×24 , a rysunku 37×21 mm. Obieg do 31 grudnia.

Do 3 znaczków (z r. 1928, 1930 i 1931), używanych jako obowiązkowa dopłata do przesyłek dostarczanych przez upoważnione przez pocztę instytucje (Recapito autorizzato), przybył w końcu czerwca czwarty: 15 l (niebieskofioletowy). Rozmiar rysunku 21×17 mm.

4 sierpnia 1 znaczek uczcił 300 rocznicę urodzin Lorenza il Magnifico: 20 l (fioletowoniebieski). Rozmiar znaczka 26×31 mm.

Tegoż dnia znaczek 20 l (fioletowy) uczcił pamięć architekta Andrea Palladio. Rozmiar 24×30 mm.

XIII targi lewantyjskie w Bari (10—26.9) upamiętniły 16 sierpnia znaczek o rozmiarze 40×24 mm, a nomenale 20 l (czerwony). Projektował prof. Lazzarini. Trzy powyższe znaczki pozostały w obiegu do 30.6.50 roku. Heliograwiury mają być jeszcze drukowane wydania: odbudowa mostu Świętej Trójcy we Florencji i 2000 rocznica urodzin Catulli. Natomiast 2 znaczki po 20 i 50 l z okazji 150 rocznicy odkrycia przez Voltę baterii elektrycznej mają być wykonane stalorytem.

ko-Chemicznego pierwszy odbiornik radiowy) 3 znaczki: 40 (fioletowy) — Popow i jego odbiornik, 50 kop (brunatny) — Popow demonstruje swój wynalazek adm. Makarowowi i 1 rbl (zielony) — jak 40 kop. 6 czerwca, w stu pięćdziesiątą rocznicę urodzin wielkiego poety rosyjskiego A. S. Puszkina, ukazała się następna seria radziecka, złożona z 5 znaczków: 25 (czarnoniebieski/czarny) — portret poety z 1882 r. pedzla Kiprenskiego, 40 kop (czerwony fioletowy, kupon fioletowy) — poeta przemawiający do przyjaciół wg obrazu Kardowskiego, 1 (ciemnobrązowy/czarnonic-

bieski) — dom-muzeum imienia poety w Boldinie, 2 rbl (ciemnobrązowy/niebieski, kupon niebieski) — jak 40 kop. Na kuponie dołączonym do znaczków za 40 kop i 2 rbl znajdujemy fragment listu poety, skierowanego do przyjaciół Dekabrystów.

W sierpniu znaczki z portretem poety (2×25 i 2×40 kop) zostały powtórzone w specjalnym bloczku, wydanym z okazji otwarcia wszechzwiązkowej wystawy, poświęconej życiu i dziełom poety.

(10) Zgodnie z tradycją 1 maja ukazały się 2 znaczki okolicznościowe o jednakoowym rysunku: 40 kop (czerwony) i 1 rbl (zielony).

5 maja 2 znaczki uczciły Dzień Prasy (dnia tego w 1912 r. ukazał się pierwszy numer „Prawdy“): 40 kop (czerwony) i 1 rbl (fioletowy).

Dzień Radia uczciły 7 maja (dnia tego w 1895 r. A. S. Popow zademonstrował na posiedzeniu Rosyjskiego Towarzystwa Fizy-

PRZEDRUKOWE KARTY POCZTOWE

10 zł

10 zł 10 zł 10 zł

Jak o tym donosimy w „Nowościach polskich”, zostały ponownie wprowadzone do obiegu po przedrukach wszystkie dawne karty pocztowe.

Zamówienie na wykonanie przedruku otrzymały trzy drukarnie pocztowe: w Krakowie, Łodzi i Wrocławiu.

Najwięcej pracy miał Kraków, gdyż do przedruku przystanych mu kart zastosować musiał aż 8 różnych nadruków. Widzimy je na naszej reprodukcji w rozmiarze naturalnym. W pierwszym rzędzie mamy przedruk zastosowany do kart ze znaczkami 6 zł z kościołkiem w Pniowie i do kart ze znaczkami 3 zł z brygadą Dąbrowskiego (z podobizną Ignacego Daszyńskiego po lewej stronie kartki). W drugim rzędzie znajdują się przedruki dla kart wydanych z okazji miesiąca przyjaźni polsko-radzieckiej, dla kart z widokiem hali Gąsienicowej na stronie nieadresowej i dla kart oświęcimskich ze znaczkami 6 zł. Wreszcie w trzecim rzędzie są przedruki dla kart ze znaczkami, na którym widzimy Belweder (ale bez ceny sprzedawanej kartki), dla kart oświęcimskich ze znaczkami 3 zł i trzeci dla kart ze znaczkami belwederskimi i z cenną kartki (ratusz w Lesznie, urząd telekomunikacyjny w Warszawie 1). By uniknąć wszelkich odmian, w razie uszkodzenia formy drukarskiej, z matryc odlano po kilka (ilość była mniej więcej proporcjonalna do ilości kart poszczególnych gatunków) stereotypowych form. Ilość ta dla poszczególnych form wynosi: 39, 2, 7, 23, 4, 5, 4 i 6.

KATALOGI

W ostatnich dniach września ukazał się ZUMSTEIN EUROPA - KATALOG 1950, przynoszący na 1072 stronach około 103.000 cen i 20.600 ilustracji. Jednocześnie — jak zwykle — wydano 80-stronicowy katalog Szwajcarii i Liechtensteinu, będący przedrukiem fragmentu katalogu ogólnego.

8 września wyszedł katalog YVERTA na r. 1950, podzielony — jak i w poprzednim wydaniu — na 2 tomy (Francja i kolonie oraz reszta całego świata).

I LISTA POLSKICH FILATELISTÓW

Ogłaszymy listę polskich filatelistów w przesiadczaniu, że spowoduje ona powiększenie się kadr zrzeszonych zbieraczy. Przypuszczamy, że nie znajdzie się ani jeden prawdziwy filatelist w Polsce, który nie chciałby znaleźć się na tej liście. A droga do tego jest tylko jedna. Podstawą naszego spisu są listy, nadesłane przez poszczególne Towarzystwa (niestety, nie wiele Stowarzyszeń przyszło nam jak dotąd

z pomocą) oraz wykaz prenumeratorów tomu III Przeglądu. Wszelkie sprostowania należy przesyłać do swych klubów macierzystych.

Skróty: LTF — członek Łódzkiego Towarzystwa Filatelistów, ZFT — członek Związku Filatelistów w Toruniu, ZPKF — członek Zachodnio-Pomorskiego Klubu Filatelistów w Szczecinie, PF — prenumerator Przeglądu Filatelistycznego.

1. Alchimowicz Karol, Bydgoszcz, 20 Stycznia 22/2 (ZFT)
2. Aleksandrowicz Emil, Szczecin, Pocztowa 13/23 (ZPKF)
3. Andrzejewski Jan, Slesin, Pocztowa 21 (PF)
4. Asznowicz Ryszard, Żary k. Żegania, Przewózka 18 (PF)
5. Badowski Ryszard, Pabianice, Armii Czerwonej 21 (ŁTF, PF)
6. Baj Piotr, Mikołów Śl., Pszczyńska 8 (PF)
7. Balcerowicz Bronisław, Szczecin, Jagiellońska 10/9 (ZPKF)
8. Balcerzak Jan, Pabianice, Narutowicza 13/4 (ŁTF, PF)
9. Banaszak Paweł, Szczecin, Jaromira 12 (ZPKF)
10. Baranowski, K., Czarnotul, pow. Mogilno (PF)
11. Barylecki Edward, Świątki Górnne, pow. Kraków (PF)
12. Berezowski Wacław, Inowrocław, K. Jadwigi 28/3 (ZFT)
13. Biernacki Tadeusz, Szczecin, Prądzyńskiego 3/4 (ZPKF)
14. Błażowski Wincenty, Opole Śl., Reymonta 13/7 (PF)
15. Bluś Zdzisław, Świerzawa, Rynek 3, p. Złotoryja (PF)
16. Bognacki Stanisław, Szczecin, Śląska 45/24 (ZPKF)
17. Bokowski Czesław, Bydgoszcz, 20 Stycznia 22/9 (ZFT)
18. Bończyk Zdzisław, Będków, pow. brzeziński, woj. łódzkie (PF)
19. Borochowski Włodzimierz, Łódź, Abramowskiego (ŁTF, PF)
20. Bożejowski Ernest, w. Waliły (szkoła), p. Gródek k. Białegostoku (PF)
21. Brewniński Wiesław, Rypin, Kościuszki 5 (ZFT, PF)
22. Brunelli Gustaw, Szczecin, Jagiellońska 10/9 (ZPKF)
23. Brzeziński Jan, Bydgoszcz, Sobola 4 (ZFT)
24. Brzeziński Tadeusz, Łódź, Piotrkowska 122/6 (ŁTF, PF)
25. Buchcieniński Roman, Toruń, Pulaskiego 12/5 (ZFT)
26. Buczkowski Bronisław, Świdnica Śl., Żymierskiego 12 (PF)
27. Burhardt Stefan, Toruń, Fredry 3/5, m. 1 (ZFT)
28. Chodakowski Włodzimierz, Łódź, Dąbrowskiego 81 (ŁTF, PF)
29. Chojnacki Franciszek, Opole, NW Królewska (PF)
30. Chojnowska Wanda, Łódź, Południowa 24/3 (ŁTF, PF)
31. Chrząszczyński Józef, Koszalin, Morska 85 (ZFT)
32. Chwilowicz Kazimierz, Ruda Pabianicka, Jaszczoła 6 (ŁTF, PF)
33. Cichało Antoni, Szczecin, Małkowskiego 23/8 (ZPKF)
34. Ciring Israel, Szczecin, Helleny 24/4 (ZPKF)
35. Cyprysiaik Rajmund, Włochy, Wyzwolenia 16 (PF)
36. Czachla Jan, Toruń, Wybickiego 110 (PF)
37. Czara Kazimierz, Bydgoszcz, Toruńska 4 (ZFT)
38. Czarnecki Alojzy, Toruń, Stary Rynek 35 (ZFT)
39. Czarnowski Jan, Toruń, Kralińska 16 (ZFT)
40. Czekański Tadeusz, Łódź, Świętokrzyska 6/3 (ŁTF, PF)
41. Czeladyn Kazimierz, Lublin, Piłsudskiego 8/6 (PF)
42. Czerwiński M., młyn Kozin, p. Wolbórz k. Piotrkowa (PF)
43. Dąbrowski Józef, Bydgoszcz, Pl. Piastowski 17 (ZFT)
44. Dąbrowski Józef, Świecie n. W., 10 Lutego 15 (PF)
45. Doliński Antoni, Rzessów, Reformacka 6/6 (PF)
46. Donat Albin, Toruń, Słowackiego 30/40 (ZFT)
47. Dorożyński Jan, Bydgoszcz, Śląska 5/2 (ZFT)
48. Duński Marian, w. Wojciechów, p. Gomunice k. Radomska (PF)
49. Duś Zygmunt, Częstochowa, Jasnogórska 108 b (PF)
50. Dymkowski Stefan, Toruń, Słowackiego 57 (ZFT)

CZY OBIEGOWE ZNACZKI POLSKIE SĄ DEWIZĄ?

Pytaniem powyższym zajmował się Sąd Najwyższy — Izba Karna w wzmocnionym składzie 7 sędziów do sprawy K. 427/49, przy czym Sąd Najwyższy postanowił wpisać do księgi zasad prawnych następujące zasady:

„Pod pojęcie „wszelkie znaki pieniężne papierowe”, użyte w artykule 1 Dekretu Dewizowego z 26 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 584), zmienionego Dekretem z 2 września 1939 r. (poz. 549) podпадają znaczki pocztowe, będące w obiegu ustawowym pod warunkiem, że:

1. Komisja Dewizowa wydała decyzję, zaliczającą znaczki pocztowe do kategorii „znaków pieniężnych”;

2. rzeczona decyzja Komisji Dewizowej ogłoszona została w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu”.

Przyjmując, że powyższe orzeczenie w spo-

sób stanowczy unormowało, względnie wyjaśniło sprawę wątpliwości, czy znaczki pocztowe są dewizą, należy podkreślić, że wedle obecnie obowiązującego stanu prawnego znaczki pocztowe, będące w obiegu ustawowym, nie są „znakami pieniężnymi papierowymi” w myśl art. 1 Dekretu Dewizowego, gdyż kontrolę nad obrotem znaczkami pocztowymi wszelkiego rodzaju przejęło Ministerstwo Handlu Zagranicznego, wskutek czego znaczki pocztowe przestały być traktowane jako quasi znaki pieniężne i podlegają reglamentacji towarowej, co wynika z poniżej podanego odisu okólnika Ministerstwa Skarbu z 20 czerwca 1949 r., skierowanego do wszystkich Dyrekcji Cel. Wysyłka znaczków zagranicznych może się zatem odbywać tylko przez Stowarzyszenia Filatelistów, wynikające z uchwał generalnych Komisji Dewizowej Nr 32 z 15 października 1947 roku i Nr 38 z 26 stycznia 1948 r.

KOMISJA DEWIZOWA

Warszawa, dnia 15.10.1947 r.

Uchwała generalna nr 32

Zezwala się — aż do odwołania — zarejestrowanym Stowarzyszeniem Filatelistycznym, wymienionym w załączniku do niniejszej Uchwały, na dokonywanie wymiany znaczków pocztowych z zagranicą na następujących warunkach:
1. Prawo do wysyłania znaczków za granicę posiada każdy członek wspomnianych Stowarzyszeń Filatelistycznych w ilości do 5 przesyłek miesięcznie, o łącznej wartości do zł 5.000.
2. Wartość polskich znaczków obiegowych niestemplowanych ustala się według ich wartości nominalnej, przy czym ilość takich znaczków w jednej przesyłce nie może przekraczać liczby 5 szt. jednego rodzaju. Wszelkie inne znaczki, tak stemplowane jak i niestemplowane, krajo- we lub zagraniczne, winny być wyceniane według bieżących cen rynkowych.

3. Zbieracze, pragnący wysłać wybór znaczków za granicę, winni dostarczyć Zarządu Stowarzyszenia list w stanie otwartym ze znaczkami, z dołączeniem możliwie dokładnego wykazu wysyłanych znaczków. Przesyłka zostaje wykonana i zarejestrowana przez Zarząd i nadana w stanie otwartym w oznaczonym przez Dyrekcję P. i T. urzędzie pocztowym na podstawie specjalnej książki nadawczej.

4. W tenże sposób mogą zbieracze zwracać nadane zza granicy wybory znaczków. W takiach przypadkach jednak winny być przedłożone Zarządu Stowarzyszenia dowody otrzymania przesyłki z za granicą (oryginalna koperta, korespondencja itp.). Wartość takich przesyłek nie jest wliczana do ustalonej w ust. 2 kwoty zł 5.000,—.

5. Stowarzyszenia prowadzą dokładny rejestr przesyłek wysyłanych za granicę, zawierający następujące rubryki: 1) L. p., 2) data i nr pocztowy przesyłki, 3) nazwisko i imię oraz adres nadawcy, 4) dokładny adres odbiorcy, 5) wartość przesyłki, 6) podpisy dwóch członków Stowarzyszenia, przeprowadzających kontrolę. Załączniki winny być oznaczone odpowiednim nreem rejestru i być przechowywane przez okres dwóch lat.

6. Wszelkie stwierdzone ewent. uchybienia powodują utratę praw przez odnośne Stowarzyszenie prawa prowadzenia dla swych członków wymiany znaczków z zagranicą, poza ewentualnymi surowszymi karami, przewidzianymi przez odpowiednie przepisy ogólne.

7. Kontrolę wymiany, dokonywanie za pośrednictwem Stowarzyszeń Filatelistycznych, przeprowadza Związek Stowarzyszeń Filatelistycznych, który odpowiada wobec Komisji Dewizowej za scisłe przestrzeganie niniejszych przepisów.

8. Niniejsze zezwolenie dotyczy wyłącznie wymiany znaczków z zagranicą w celach filatelistycznych, a nie w celach handlowych (zarobkowych).

9. Wysyłka znaczków na warunkach odmiennych, anieżeli ustalone w niniejszej Uchwalie, wymaga uzyskania każdorazowego zezwolenia Komisji Dewizowej.

KOMISJA DEWIZOWA

Warszawa, dnia 26.I. 1948 r.

Uchwała generalna nr 38

Komisja Dewizowa zezwala — aż do odwołania — na sprawdzanie do kraju znaczków filatelistycznych w listach poleconych do wagi 100 gramów, z wyłączeniem polskich znaczków obiegowych.

MINISTERSTWO SKARBU

Obrót znaczkami pocztowymi.

Nr D. IV. 5080/Z/49.

WARSZAWA, dnia 20 czerwca 1949 r.

Do Dyrekcyi Cel w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Gliwicach i Gdyni.

Nawiązując do zarządzenia z dnia 4.II. 1948 r. Nr D. IV. 725/2/48 w sprawie obrót znaczkami pocztowymi dla celów filatelistycznych, uzupełnionego zarządzeniem z dnia 20.V.1948 r. Nr D. IV. 3357/2/48, Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że kontrolę nad obrotem znaczkami pocztowymi wszelkiego rodzaju przejęło Ministerstwo Handlu Zagranicznego.

Z tą chwilą znaczki pocztowe przestały być traktowane jako quasi znaki pieniężne i podlegają regułom towarowej, na równi z innymi towarami, w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1.IX.1939 r. o zakazie przywozu i wywozu towarów (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 555).

W związku z powyższym każdy obrót z zagranicą znaczkami pocztowymi, tak ostemplowanymi jak i nieostemplowanymi, krajowymi lub zagranicznymi, wymaga pozwolenia Ministerstwa Handlu Zagranicznego, Wydział Regulacji.

Okólniki Ministerstwa Skarbu Nr 486 z dnia 9.X.1946 r., Nr D. IV. 2552/2/46 w sprawie wywozu znaczków pocztowych i Nr 297 z dnia 12.VIII.1947 r., Nr D. IV. 5249/2/47 w sprawie traktowania znaczków pocztowych jako quasi znaków pieniężnych, tracą moc obowiązującą. Odnoszenie dokonywania wymiany znaczków pocztowych z zagranicą w celach filatelistycznych przez zarejestrowane Stowarzyszenia Fi-

latelistyczne oraz sprawdzania do kraju znaczków filatelistycznych w listach poleconych do wagi 100 gr. Ministerstwo Handlu Zagranicznego — do czasu odmiannego uregulowania tej sprawy we własnym zakresie — utrzymuje na razie w mocy zasady i warunki ustalone w Uchwałach Generalnych Komisji Dewizowej Nr 32 z dnia 15.X.1947 r. i Nr 38 z dnia 26.I.1948, przyznając dodatkowo uprawnienia wynikające z Uchwał Generalnej Nr 32 — Stowarzyszeniu Filatelistów w Kielcach. Oczywiście wysyłka znaczków pocztowych za granicę, jak również ich sprowadzanie do kraju na warunkach odmiennych anieżeli ustalone w powyższych Uchwałach Generalnych Komisji Dewizowej, wymaga będzie pozwolenia Ministerstwa Handlu Zagranicznego, a nie zezwolenia Komisji Dewizowej.

O powyższym zechcą Dyrekcje Cei powiadomić niezwłocznie podległe urzędy celne.

(—) Z. Czyżewski

DYREKTOR DEPARTAMENTU.

Z ŻYCIA STOWARZYSZEŃ FILATELISTYCZNYCH

● K R A K O W ●

Nowi członkowie PTF:

Tadeusz Bentka, Jan Fok, Zbigniew Fuchs, Jan Nieć, Antoni Ninichi, dr Fryderyk Ruzicki, Leon Sawkiewicz, dr Jerzy Szatkowicz, Władysław Życzyński.

● Ł O D Ź ●

Na posiedzeniu zarządu w dniu 2 września przyjęto do ŁTF następujących nowych członków:

Czesława Bogdana Adamka z Piotrkowa Tryb. i Henryka Franckiewicza z Jaworzyny Śl.

W związku z wyjazdem do Warszawy kol. Tadeusza Gryżewskiego, funkcje wiceprezesa zarząd powierzył gospodarzowi lokalu kol. Wacławowi Szoslandowi. Sprawy wysyłki znaczków za granicę załatwia obecnie kol. Zdzisław Wiśniewski w czasie zebrań klubowych.

Zebrania klubowe odbywają się w piątki od godz. 18.00 do 20.00 w lokalu przy ulicy Piotrkowskiej 79 (lewa oficyna, III klatka schodowa, I piętro, m. 49). Dnia 9 października o godz. 12.00 odbędzie się uroczyste otwarcie sezonu, połączone z prelekcją i aukcją filatelistyczną. Znaczki przeznac-

zone na aukcję należy składać na ręce gospodarza lokalu klubowego do dnia 7 października. Następne aukcje będą się odbywały w każdą pierwszą nieświąteczną niedzielę miesiąca o godz. 12.00 w tymże lokalu.

CZY WIECIE, ŻE...

...litera „d“, umieszczana na angielskich znaczkach pensowych, ma swą tradycję, sięgającą czasów zajęcia wyspy brytyjskiej przez Rzymian, którzy wprowadzili wtedy do użytku denary?

...najnowszą serię Liberii rysował Artur Szyk, amerykański miniaturzysta pochodzenia polskiego? Wyszła ona 12 kwietnia i składa się z 4 wartości obiegowych (1, 2, 3 i 5 c) oraz 2 lotniczych (25 i 50 c). Każdy znaczek jest przy tym aż sześciokolorowy!

...pierwszy znaczek francuski, wykonany drukiem wkleistym ze stalorytów, ukazał się 2 maja 1928 r. (1,50 + 8,50 fr — praca), a pierwszy znaczek polski, drukowany tą samą techniką... o dzień później — 3 maja 1928 r. (blok wystawy filatelistycznej w Warszawie)?

OGŁOSZENIA DROBNE

NIEMIECKI filatelist szuka wymiany ze zbiorczyami polskimi. Korespondencja: niemiecki. O. Kuhnert, (19b) Magdeburg, Seehäuserstr. 9, Niemcy (strefa radziecka).

WYMIANA filatelistycznie ofrankowanych listów. Hans Lange, (10a) Görlitz, Emmerichstr. 47, Niemcy (strefa radziecka).

AMERYKA ŚRODKOWA! Poszukuję wymiany wg mankolisty (Yvert, Scott). Daje lepszą Europę, Zamorze, lotnicze. Mgr Jerzy Brandt, Wrocław, Piastowska 25/10.

SZUKAM kopert, wycinków lub znaczków z następującymi pruskimi kasownikami numerowymi: 292, 304, 1037, 1045, 1348, 1466, 1498, 1718, 1770, 1775, 1778 i 1838. Witold J. Orłowski, Łódź 1, ul. Brzeźna 18, m. 5, tel. 142-40.

JESTES FILATELISTĄ? Zostań więc członkiem IWTO. Szczególny za 1 kupon międzynarodowy. J. J. Kaindl, Wien XIII/93, Fach 36, Austria.

SZUKAM w wymianie wszystkich serii Touva*, jak i dużych znaczków całego świata. Daję równowartość Europy wg Yverta. Minimum 5.000 fr. Korespondencja: francuski, niemiecki, angielski. Diletti, Cassella Postale 153, Roma, Włochy.

ZBIERAM znaki klubów sportowych, ordery i medale wszystkich państw. W zamian mogę dać znaczki, wart. książki, górowe. Roman Winiarski, Łódź, Legionów 25/40, tel. 184-88.

ZAMIENIE za znaczki Polski pojawionej większą ilość kompletów serii France Libre (wydanie londyńskie), ditto lotniczych oraz przedwojenne wydania okolicznościowe dla wszystkich posiadłości kolonialnych Francji. Jean Bijs, 71 rue du Soleil, St. Etienne (Loire), Francja.

ZA PRENUMERATE „Przeglądu Filatelistycznego” i znaczki polskie dam znaczki niemieckie. Klaus Günther, (19) Magdeburg — W., Johannes-Schlaif-Str. 31, Niemcy (strefa radziecka).

BUŁGARSKIE znaczki dam w zamianie za polskie. Korespondencja: francuski, niemiecki. Nicolai Nicoloff, Anghel Kancheff 9, Sofia, Bułgaria.

POSZUKUJĘ znaczek nadrukowych Zamościa, Wąwolnicy, Niezabitowej, Rudnika, Leżajska. Dam czeskie rewolucyjne i polskie obozowe. Marian Dłuski, Gomunice.

ZA POWOJENNE znaczki polskie otrzymasz niemieckie od 1945 r. Korespondencja: polski, francuski, rosyjski, niemiecki. Kurt Ganzer, (15b) Schleiz i. Thür., Bahnhofstr. 15, Niemcy (strefa radziecka).

POSZUKUJĘ monet, banknotów, medali — polskich, rosyjskich. Dam znaczki. S. Knappe, Dobrzan, pow. Stargard Szczeciński.

WŁOCHY! Szukam wymiany wg Yverta, lub sztuka za sztukę. Korespondencja: francuski, włoski, portugalski, esperanto. Alberto Vittorio Querido, Via dei Devoto 19, Lavagna (Genova), Włochy.

POSZUKUJĘ do zbioru Austrii, Danii, Liechtensteinu, Norwegii, Szwecji, starych państw niemieckich oraz starej Anglii. W zamian mogę dać znaczki względnie gotówkę. Włodzław Parzęczewski, Łódź, Lipowa 56, m. II.

SZUKAM kopert z wszelkimi kasownikami gdańskimi urzędów, agencji i pośrednictw, także sprzed 1920 r. i z okresu 1940-44 oraz LITERATURY, DOTYCZĄCEJ ZNACZKÓW GDANSKICH ORAZ DZIEJÓW POCZTY NA TERENIE B. WOLNEGO MIASTA GDANSKA. Witold J. Orłowski, Łódź 1, Brzeźna 18/5.

POLSKIE znaczki przedwojenne stale kupuję. Adam Krajewski, Ząbkowice, Będziński 4.

ZNACZKI filatelistyczne: kupno, sprzedaż, zamiana. Maurycy Futerko, Wrocław, ul. Stalina 86.

ZBIÓR starych kolonii angielskich. Wielki wybór czystych, kasowanych. Uzupełniam braki. „Ikaros”, Kraków, skrytka 670.

I WOULD exchange post-stamps with foreign collectors.

JE VOUDRAI échanger les timbres-poste avec les collectionneurs étrangers.

ICH WOLLTE mit ausländische Briefmarkensammlers korespondieren. Karol Przybylski, Warszawa, Marszałkowska 55, m. 10, Polska.

SZUKAM polskiej literatury filatelistycznej do zwrotu. Sawkiewicz, Bytom, Lenartowicza 8/2.

A DRESY czechosłowackich zbieraczy, poszukujących wymiany i Katalog Nowej Czechosłowacji i Słowacji przyzłamy Wam za 3 międzynarodowe kupony na odpowiedź. Karel Malik, Gottwaldova 7, Ołomouc, CSR.

WYMIANY znaczków szuka Jan Husek, Pernstynske nam. 79, Pardubice, CSR.

KTO pośle 50-200 znaczków nowej Polski otrzyma 50-200 znaczków nowej Czechosłowacji. Dobre za dobre. Adres: Otto Vymazal, Pardubice 2, Rybitví, CSR.

SZUKAM zbieracza, który ma kompletny zbiór polskich znaczków i bloków, czystych od r. 1860-1939 wg katalogu Kolara. Zumsteina za znaczki Czechosłowacji, Czech i Moraw, Słowacji, Karel Kubicek, Morawska Trebova, CSR.

SZUKAM zamiany. Za Europę. Zamorze daje Polskę przed wojenną, czystą, stemplowaną. Likwiduję też powaźniejszy zbiór Polski. Proszę listy braków. Prof. B. Siekierzyński, Sanok, Główackiego 8.

SZUKAM wymiany nowości ze zbieraczami polskimi na całym świecie. Bohdan Koziowski, Warszawa, Śmiała 12.

SZUKAM wymiany z filatelistą czeskim. Lech Konopiński, Poznań, Czechosłowacka 24.

POSZUKUJĘ Polski przedwojennego za masówkę zagraniczną. Kazimierz Niemier, Rawa Wlkp., 22 Stycznia 21.

KATOLOG Kosacka znaczków rosyjskich ziemstw kupię. Dr K. Paszkowski, Poznań, Matętka 51.

SZUKAM wymiany z całą Europą. Józef Froch, Chorów-Batory, Armii Czerwonej 34.

Następny numer ukaże się dnia 31 października. Termin nadawania materiałów i ogłoszeń: 5 października 1949 roku.

REDAKCJA
EDITING OFFICE
Łódź 1
ul. Brzeźna Nr 18, m. 5
POLAND

ADMINISTRACJA
MANAGING OFFICE
Łódź 7
ul. Pabianicka 26, m. 7-8
POLAND

Prenumerata 1 tomu (5 numerów) wynosi łącznie z przesyką pocztową: w kraju 700.— zł, dla krewnych lub znajomych za granicą 940.— zł.

Ceny ogłoszeń

cała strona	zł 9.000.—
1/2 strony	„ 5.000.—
1/4 „	„ 3.000.—
1/8 „	„ 2.000.—

Ogłoszenie w tekście 50% drożej.

Miejsce zastrzeżone: w części ogłoszeniowej 50% drożej, w tekście 100% drożej. Drugi kolor 200% drożej. Za kliksy doliczamy oryginalne koszty.

Ogłoszenia drobne

1. wyłącznie o wymianie znaczków — za wyraz 10.— zł (lustnym drukiem 20.— zł); ogłoszenie minimalne 110.— zł.
2. kupno, sprzedaż i różne — za wyraz 15.— zł (lustnym drukiem 30.— zł); ogłoszenie minimalne 210.— zł.

One volume's subscription (5 numbers) post. paym. incl. 2.35 \$

Advertisements prices

One page	35 \$
1/2 page	20 \$
1/4 page	12 \$
1/8 page	8 \$

Advertisements in columns 50% more. Reserved place in the ad. column 50% more, in the columns 100% more. Second colour 200% more. Cliches are extra paid.

Small ads.

1. About the mutual exchange of stamps **only**: a word 0,05 \$ (thick printing 0,10 \$); minimal amount 0,55 \$
2. Purchase, sale and different ads: a word 0,10 \$ (thick printing 0,20 \$); minimal amount 1,10 \$

KONTO BANKOWE
BANKING ACCOUNT
PKO Łódź Nr VII-877

SZUKAM WYMIANY Z ZAAWANSOWANYMI ZBIERACZAMI POLSKIMI

Wymiana lepszych serii wg listy braków. Mogę dać wszysko z Jugosławią, Serbią, Chorwacją itd. Wykłuczoną wymianą nowości, nie przyjmuję masówki. Szybka odpowiedź zapewniona. Koresponduję po niemiecku i angielsku

GEORG NÉMETH

G. Drapsina 39, Kikinda - Jugosławia

Członek RECP 29046 CPMB 2781, SFS 499 itd.

IVAN TRIFONOFF

BOÎTE POSTALE 140 SOFIA - BULGARIA

Wymiana w hurtie i detalu z poważnymi zbieraczami całego świata

PROPONUJEMY:

Nowości i starsze serie Bułgarii, ZSRR, Jugosławii, Czechosłowacji, Chorwacji, Serbii, Rumunii.

Referencje na żądanie | Specjalnie szukamy serii |
Odpowiadamy odwrotną | całego świata, wydanych |
poczta. Prosimy nie nie dla uczczenia Roose- |
wysyłać bez porozumie- | velta oraz wydań lot- |
nia niczych | nicych

Korespondujemy po angielsku i niemiecku

ZNACZKI POLSKIE

przedwojenne i Polski Demokratycznej,

Ceny wyjątkowo niskie!	oraz lepsze znaczki Euro- py, czyste i stemplowane w seriach i pojedyncze, dostarczamy odważnie po otrzymaniu zlecenia.
Cennik na żądanie!	

„LEKTOR”

Lublin, ul. Św. Duska Nr 4

VŠEM NAŠIM ČLENÁRŮM
A ZÁJEMCŮM O NÁS ČASOPIS

V ČESKOSLOVENSKU

SDĚLUJEME, že GENERÁLNÍ
ZASTOUPENÍ NAŠEHO ČASOPISU
PŘEVZALA FIRMA

ADA MALÍKOVÁ
novinářství

Povelcákova ul. 3, OLOMOUC
VE VSECH ZÁLEŽITOSTECH PŘED-
PLATNÉHO A INSERCE OBRACEJTE
SE PRÍMO NA TUTO FIRMU

DODATEK Nr 1

DO GRYŻEWSKIEGO KATALOGU ZNACZKÓW POLSKICH

(strona 41)

Reprodukcje znaczków nr 554-556.

ZMIANY I UZUPEŁNIENIA CEN

426 n	1.500	—
551	10	5
552	10	10
553	30	15
Seria nr 551-53	45	30
554	15	5
555	25	5
556	45	15
Seria nr 554-56	85	25
Seria z dat. okol.	100	—

0 127 15 gr brunatny (nr 331) — c.
nieb.

a nadruk czarny 25 25

0 132 a. nadruk z płyty gumowej —
po numerze 0 253 (str. 79):

MAKULATURA: ze znaczków tych znane są niezajbkowane, gumowane, bez cyfr: clemnoszary, brunatnoczerwony, ciemnolila (a 3.000).

BŁĘDY DRUKARSKIE

Nr 234 : 10 g. niebieskozielony 70.— 3.—; nr 238 : 30 gr; nr 241 n. niezajbkowany; str. 19-I kolumna — 23 wiersz od dołu: nr 246 (zam. 230); nr 548 z przyczepkami „a” do „i” po 20.—(zam. po 10.— 10.—); str. 54 przy kliszys znaczka 1000 mk dodać literę „a”; str. 55—nr 91: 10gr/1zł czarny (nr 277a) (CZERW.) zam. (NIEBIESKI); nr D 93 : 25 gr/1zł czarny (nr 277a) (NIEBIESKI) zam. (Czerw.); str. 56: „NOWODRUKI Z1—Z12 „zamiast „NOWODRUKI” str. 58—kol. II—wiersz 13 od dołu winien brzmieć „druklem „a” Nr. 3—10 — ząbk. 14 1/2 x 14 1/4; str. 60—II kolumna od dołu—po 14 wierszu: „znaczek nr MI—rysunek syreny”; M30 „6groszy” 5gr—czarnoniebieski zielonawy: M32 b i M 33b —ceny tylko na stemplowane (niestemplowane nie istnieją); str. 61—kol. II—wiersz 7 od góry—dodać: „Wg wzoru znaczka MI”; I wiersz od dołu winien brzmieć: „21 1/4 mm na różnych znaczkach G. G. z Hitlerem(brak szcze- gólnych danych —na jakich)”; str. 63—II kol. — wiersz 4 od dołu i str. 64—I kol.—17 wiersz od góry: „Ząbkowane 11 1/2”; str. 79—kol. I—w 10 wierszu od góry wstawić: „zostały przez austriackie organizacje antynazistowskie (aby poderwać autorytet Hitlera)”; str. 66—kol. I u góry między linią poprzeczną a opisem znaczków należy wstawić podtytuł: „DO-PLATY”.

TYCH ZNACZKÓW BRAK W KAŻDYM ZBIORZE:

- 1) „Dojdziemy” – poczta polska w Zw. Radzieckim
- 2) Niewydane trzy znaczki G.G.

Wszystkie znaczki niestemplowane. Ceny na zapytanie

CZY JUŻ MASZ „GRYŻEWSKIEGO
KATALOG ZNACZKÓW POLSKICH”
NA ROK 1949 – 50?

Wydanie II, znacznie poszerzone i uzupełnione. Cena egzemplarza zł 480 + 45 poro = zł 525.-

BIURO FILATELICZNE

TADEUSZ GRYŻEWSKI

WARSZAWA 1

MARSZAŁKOWSKA 59

adres dla korespondencji: Skr. poczt. 292

EKSPORT

IMPORT

NOWOŚCI RUMUNII

1927 – 1949

KOPERTY PIERWSZEGO DNIA

OFFICE PHILATÉLIQUE

Bucarest 1

Lipscañi 7

RUMUNIA

Adres telegraficzny: OFIL Bucarest
CENNIKI NA ŻĄDANIE

Najnowszy cennik Nr 4/49

zawierający m. in. dużo lepszych serii po zniżonych cenach, pa-kiety i przybory filatelistyczne – wysyła po otrzymaniu znaczka 20 - złotowego

„FILATELIA” – właści. B. PIOTROWSKI

Toruń, pl. M. Rapackiego 2

CENA REKLAMOWA: 4 bloki
Dachau, każdy inny, czyste,
1.400.— zł franco!

„FILATELISTA”

MIESIĘCZNIK ILUSTROWANY
ORGAN FILATELISTÓW POLSKICH
NA OBCZYŻNIE

Cena pojedynczego numeru – 150 zł,
kwartalnie – 400 zł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:

22, Ainslie Place, Edinburgh 3, Scotland

Nous avons l'honneur d'informer nos lecteurs en France que

Mr MARCEL KOSÈVE

19, Bd. JOURDAN, PARIS 14^e

est notre représentant général en France. Nous vous prions, chers lecteurs, de vous adresser à Mr Marcel Kosève dans toutes les affaires concernant notre revue

Czesław Danowski

Lódź – ul. Armii Ludowej Nr 17, m. 7.

CENTRALA FILATELISTYCZNA

ZWIĄZKU ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW
POCZT I TELEKOMUNIKACJI W POLSCE

WARSZAWA, UL. NOWOGRODZKA NR 48. TELEFON 8-76-30

**Stale przyjmujemy zgłoszenia na abonament
znaczków do zbiorów filatelistycznych**

Opłata abonamentowa wynosi
zł 300. — rocznie

Sprzedaż znaczków pojedynczych, pełnych serii oraz
całych zbiorów i przyborów filatelistycznych

KUPNO WARTOŚCIOWYCH ZNACZKÓW, SERII I ZBIORÓW

W DALSZYM CIĄGU POSZUKUJEMY PRZEDWOJENNYCH ZNACZ-
KÓW POLSKICH, NIESTEMPLOWANYCH, W PEŁNYCH SERIACH

SPRZEDAŻ DETALICZNA ODBYWA SIĘ W NASZYM KIOSKU FILATELISTYCZNYM:

WARSZAWA
NOWOGRODZKA 45
(Gmach Telegrału)
Telefon 8-78-95

W DNIĘ POWSZEDNIE, W GODZINACH 9-16

SPRZEDAŻ HURTOWA I ZAKUP ODBYWAJĄ SIĘ W NASZYM BIURZE

**Zamówienia z prowincji
realizujemy odwrotną pocztą**

Szczegółowe informacje zawierają nasze cenniki, które
wysyłamy na żądanie, po nadesłaniu 15 zł w znaczkach
pocztowych

Z N A C Z K I K TÓ R Y C H N I G D Y N I E B E D Z I E

W IERNI nasi Czytelnicy znajdują na łamach „Przeglądu” wiele projektów znaczków, które nie zostały zrealizowane i nie weszły do obiegu. „Equator” wynalazł jeszcze jedną dziedzinę: znaczków, które nie zostały nawet zaprojektowane. Nie zostały zaprojektowane z niezrozumiałych przyczyn. Bo przecież...

Skoro wydaje się tyle znaczków z reprodukcjami dzieł klasyków malarstwa, dlaczego na znaczku francuskim nie mógłby się raz znaleźć... Pablo Picasso? Te delikatne, kształtne i jak wabiące linie dziewczęcia znalazłyby przecież też swych wielbicieli!

Tyle wydaje się znaczków „weselnych”, czy nawet „srebrnych godów”. Dlaczego raz, w Egipcie czy Iranie, nie wyda się znaczków... rozwodowych?

Belgia w 1932 r. uczciła serią stratosferyczny lot prof. Piccarda, dlaczego nie ma upamiętnić i wyprawy głębionowej — mimo jej fiaska?

Skoro 4 listopada ub. r. ukazał się w Stanach Zjednoczonych A. P. znaczek z podobizną kabaretowego humorysty Willa Rogersa, dlaczego nie otrzymujemy znaczków choćby z... Waltem Disneyem, bardziej od niego popularnym? W tym miejscu wyłania się trudność nie do pokonania. Według obowiązującej w USA usta-

wy, żywici ludzie nie mogą znaleźć się na znaczkach. A Disney jest jeszcze zupełnie młody...

*

Oczywiście to wszystko nie powinno pojawić się na łamach szanującego się, poważnego pisma fachowego. Ale dlaczego (to już ostatni raz pytamy „dlaczego?”) — choćby raz — zmęczeni pracą i utrudzeni życiem — nie możemy się z naszych umiłowanych znaczków pośmiać?